

Zatwierdzone przez Zarząd Uchwałą nr 41/2020 w dniu 30.07.2020r. Radę Nadzorczą Uchwałą nr 19/2020 w dniu 30.07.2020r.

**BANK SPÓŁDZIELCZY
w Garwolinie**

Ujawnienie informacji

**dotyczących ryzyka, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń,
i innych informacji ujawniane zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego
i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla
instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, część ósma.**

Spis treści :	
I. Wstęp	4
II. Informacje o Banku	5
III. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem.....	5
III. Zakres stosowania.....	6
IV. Fundusze własne.....	7
V. Wymogi kapitałowe.....	8
VI. Ekspozycja na ryzyko kontrahenta	9
VII. Bufory kapitałowe	9
VIII. Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego	9
IX. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego.....	9
1. Utrata wartości ekspozycji kredytowych	9
2. Opis strategii przyjętych w celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego.....	10
3. Całkowitą kwotę ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego	10
4. Rozkład geograficzny ekspozycji w podziale na obszary ważne pod względem istotnych kategorii ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosowanych przypadkach;	11
5. Rozkład ekspozycji w zależności od branży lub typu kontrahenta z podziałem na kategorie ekspozycji, w tym określenie ekspozycji wobec MŚP, wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosowanych przypadkach;	11
6. Zestawienie rezydualnych terminów zapadalności dla wszystkich ekspozycji z podziałem na kategorie ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosowanych przypadkach	12
7. Podział ekspozycji instytucji na istotne branże lub typy kontrahenta:	12
7. Kwotę ekspozycji o utraconej wartości i ekspozycji przeterminowanych, podane oddzielnie, z podziałem na ważne obszary geograficzne, w tym w miarę możliwości kwoty korekty o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe związane z każdym obszarem geograficznym;.....	14
8. Uzgodnienie zmian korekty o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe dla ekspozycji o utraconej wartości, przedstawiono oddzielnie.	14
X. Aktywa wolne od obciążeń.....	15
XI. Korzystanie z ECAI	16
XII. Ekspozycja na ryzyko rynkowe.....	16
2. Ryzyko Płynności.....	17
3. Ryzyko stopy procentowej	20
4. Ryzyko operacyjne	22
5. Ryzyko modeli.....	23

6. Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej.....	23
7. Ryzyko biznesowe.....	24
8. Ryzyko kapitałowe	24
XIII. Ekspozycja na ryzyko operacyjne	25
XIV. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym art.447	26
XV. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym.....	26
XVI. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne	27
XVIII. Dźwignia finansowa	28
XIX. Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego.....	28
XX. Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego	28
XXI. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego	31
XXII. Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego.....	31
XXIII Cele Systemu Kontroli Wewnętrznej	31
XXIV Informacja w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych zgodnie z Wytycznymi EBA/GL/2018/10.....	32
Załącznik nr 1	33
Załącznik nr 2	40
Załącznik nr 3	41
a) Informacja na temat profilu ryzyka	41
b) Podstawowe wskaźniki finansowe Banku	41

Wykaz tabel:

Tabela 1 Informacje na temat funduszy własnych Banku Spółdzielczego w Garwolinie.....	7
Tabela 2 Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem w Banku Spółdzielczym Garwolinie.....	9
Tabela 3 Wartość ekspozycji po odliczeniu korekt wartości i rezerw:.....	11
Tabela 4 Zapadalność według kategorii ekspozycji	12
Tabela 5 Ekspozycje kredytowe według branż.....	12
Tabela 6 Ekspozycje wobec sektora finansowego według typu kontrahenta.....	13
Tabela 7 Ekspozycje wobec sektora niefinansowego	13
Tabela 8 Informacja o stanie i zmianach rezerw celowych (dane w tys. zł.):	14
Tabela 9 Informacje o stanie i zmianach odpisów aktualizujących (dane w tys. zł.):	15
Tabela 10 Wartość bilansowa aktywów w podziale na kategorie ekspozycji, wolna od obciążeń kwota wartości bilansowej	15
Tabela 11 Wymogi kapitałowe na ryzyko rynkowe w Banku Spółdzielczym w Garwolinie.....	16
Tabela 12 Pozycje walutowe	17
Tabela 13 wskaźniki wynikające z uchwały 386/2008 KNF	18
Tabela 14 Wskaźniki płynności LCR	19
Tabela 15 Urealnione zestawienie płynności na dzień 2019.12.31.....	19

Tabela 16 Nadzorcze miary płynności.....	19
Tabela 17 Kluczowe wskaźniki w zakresie ryzyka stopy procentowej.....	22
Tabela 18. Straty bezpośrednie i pośrednie z tytułu ryzyka operacyjnego	25
Tabela 19 Papiery wartościowe w aktywach bilansu:.....	26
Tabela 20 Informacja o wynagrodzeniach w 2019r.	28
Tabela 21 Ekspozycje zagrożone i objęte restrukturyzacją dane tys. w zł.	33
Tabela 22 Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych dane tys. w zł.	34
Tabela 23 Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania dane tys. w zł.	35
Tabela 24 Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy	36
Tabela 25 zabezpieczenia uzyskanego przez przejęcie.....	38

I. Wstęp

1. Bank zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zwanego dalej „Rozporządzeniem”) w Części Osmej dokonuje ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji w niniejszym dokumencie zwanym dalej „Ujawnieniem” według stanu na 31 grudnia 2019 r.
2. Bank ujawnia informacje zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013 za wyjątkiem :
  - 1) informacji nieistotnych, zastrzeżonych lub poufnych zgodnie z art. 432 Rozporządzenia 575/2013;
  - 2) informacji, których ujawnienie może mieć niekorzystny wpływ na pozycję banku i osłabiłoby jego pozycję konkurencyjną;
  - 3) informacji objętych tajemnicą prawnie chronioną,
  - 4) informacji poufnych, jeśli Bank zobowiązał się wobec klienta lub innego kontrahenta do zachowania poufności zgodnie z ustawą o ochronie danych osobowych a także danych objętych ochroną ze względu na tajemnicą bankową – Rozporządzenie o Ochronie Danych Osobowych (RODO): Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)
3. W przypadku pominięcia informacja o tym jest podawana w treści Ujawnienia.
4. Bank informuje, że niniejszy dokument nie obejmuje całego zakresu ujawnianych informacji, określonych w Części Ósmej Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 CRR. Ujawnienia informacji w innych dokumentach przez Bank wynika z art. 434 ust. 2 CRR, dokumenty te są dostępne w *Centrali Banku*.
5. Informacje nie zawarte w niniejszym dokumencie, a objęte obowiązkiem ujawnienia zostały zawarte w następujących dokumentach:
  - 1) w części sprawozdania finansowego – informacja dodatkowa
  - 2) sprawozdanie zarządu
6. Wszelkie dane liczbowe zostały wyrażone w tysiącach złotych.
7. Bank stosuje Polskie Standardy Rachunkowości. Informacje podlegające ujawnieniu w myśl Międzynarodowych Standardów Rachunkowości nie dotyczą Banku. Wiadomość w powyższym zakresie jest podawana w odpowiedniej części niniejszej Informacji

II. Informacje o Banku

Bank Spółdzielczy w Garwolinie z siedzibą w Garwolinie przy ul. Kościuszki 24, wpisany do KRS prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XIV Wydział Gospodarczy KRS pod numerem KRS 0000088240, Regon 000508112, NIP 826-000-58-89, prowadzi nieprzerwanie działalność od 1908 r. Bank posiada osobowość prawną i jest spółdzielnią prowadzącą działalność na podstawie ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r., Prawo bankowe, ustawy z dnia 16 września 1982 r., Prawo spółdzielcze, innych ustaw i rekomendacji wydanych przez organy nadzoru oraz na podstawie obowiązującego Statutu Banku.

Do podstawowej działalności Banku należy gromadzenie środków pieniężnych, udzielanie kredytów i pożyczek pieniężnych, prowadzenie rozliczeń pieniężnych oraz wykonywanie innych czynności bankowych.

Od dnia 31 grudnia 2015 r. Bank Spółdzielczy w Garwolinie znajduje się w Systemie Ochrony Zrzeszenia BPS.

Bank Spółdzielczy w Garwolinie nie jest jednostką zależną i dominującą.

III. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem

1. Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie z „Ogólną Strategią zarządzania ryzykami w Banku Spółdzielczym w Garwolinie” przygotowaną przez Zarząd i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku. Strategia podlega corocznemu przeglądowi zarządcemu i weryfikacji, oraz w przypadku występowania znaczących zmian wewnątrz lub w otoczeniu Banku.
2. Ogólna Strategia zarządzania ryzykami w Banku Spółdzielczym w Garwolinie jest powiązana również z innymi regulacjami o charakterze strategicznym, np. Polityką kapitałową Banku Spółdzielczego w Garwolinie, Planami finansowymi, a także Politykami w zakresie zarządzania ryzykiem.
3. Polityka i Strategia zarządzania ryzykiem zawiera cele definiujące apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka jaki Bank może ponosić.
4. Cele definiujące apetyt na ryzyko mają charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych, a także założeń dotyczących zasad zarządzania ryzykiem o charakterze jakościowym.
5. Informacja dotycząca art. 435. ust. 1 lit a-d Rozporządzenia, tzn. strategii i procesów zarządzania tymi rodzajami ryzyka; struktury i organizacji odpowiedniej funkcji zarządzania ryzykiem, w tym informacji na temat jej uprawnień i statutu, lub innych odpowiednich rozwiązań w tym względzie; zakresu i charakteru systemów raportowania i pomiaru ryzyka; strategii w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka, a także strategii i procesów monitorowania stałej skuteczności instrumentów zabezpieczających i czynników łagodzących ryzyko – zawarte są w Załączniku nr 1 do niniejszego dokumentu.
6. Zatwierdzone przez Zarząd oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku wymagane przez Art. 453 ust.1 lit. e zawarte jest w Załączniku nr 2.
7. Informacja na temat ryzyka, zgodna z art. 435 ust 1. lit f. w której omówiono ogólny profil ryzyka Banku związany ze strategią działalności, zawierająca kluczowe wskaźniki i dane liczbowe dotyczące ryzyka zawarte są w załączniku nr 3 .
8. W zakresie art. 435 ust 2 Bank informuje, że:

- 1) Członkowie Zarządu Banku pełnią po jednym stanowisku dyrektorskim. Członkowie Rady Nadzorczej Banku pełnią po jednym stanowisku dyrektorskim. Przez stanowisko dyrektorskie należy rozumieć stanowisko zajmowane w organie Banku (odpowiednio Zarządzie albo Radzie Nadzorczej) lub organach innych podmiotów.
- 2) Członków Zarządu powołuje zgodnie z przepisami prawa Rada Nadzorcza, biorąc pod uwagę wyniki oceny wstępnej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji kandydata. Oceny następcej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji Członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza zgodnie z „*Polityka zapewnienia odpowiedniości członków Zarządu Banku, Zarządu Banku jako organu kolegiального oraz pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku Spółdzielczym w Garwolinie*”. Członków Rady Nadzorczej powołuje Walne Zebranie Przedstawicieli zgodnie ze Statutem, biorąc pod uwagę kwalifikacje, doświadczenie i reputację kandydata, oceny następcej dokonuje Zebranie Przedstawicieli zgodnie z „*Polityka oceny odpowiedniości i niezależności kandydatów na członków Rady Nadzorczej oraz mianowanych członków Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Garwolinie*”.
- 3) Bank, z uwagi na skalę działalności nie stosuje strategii zróżnicowania w zakresie wyboru członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej.
- 4) Członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku podlegali ocenie ze strony Zebrania Przedstawicieli. Wszyscy za prawidłowość wykonywania obowiązków w 2019 r. otrzymali absolutorium.
- 5) Bank z uwagi na skalę działania nie miał obowiązku tworzenia w obrębie Rady Nadzorczej komitetu ds. ryzyka. W wyniku wejścia w życie z dniem 21.10.2017 r. ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym zgodnie z obowiązkiem został powołany przez Bank w ramach Rady Nadzorczej Komitet Audytu, do zadań którego należało sprawowanie nadzoru nad systemem kontroli wewnętrznej. Komitet wykonywał funkcję kontrolną zgodnie ze Statutem Banku oraz oceniła poziom ryzyka wynikającego z działalności Banku.

Komitet oprócz działań kontrolnych analizował istotne zagadnienia związane z funkcjonowaniem Banku, dotyczące najważniejszych obszarów Banku, w szczególności:

- a) oceny skuteczności systemu zarządzania ryzykiem mającym istotny wpływ na funkcjonowanie Banku, w tym identyfikacji i sposobu jego ograniczania,
  - b) oceny skuteczności systemu kontroli wewnętrznej oraz analizy ujawnionych nieprawidłowości,
  - c) kontroli zgodności działania Banku z przepisami prawa i innymi regulacjami,
  - d) kontroli stanu kredytów zagrożonych oraz oceny adekwatności poziomu rezerw celowych,
  - e) kontroli ilości, rodzajów i sposobu rozpatrywania reklamacji na działalność Banku,
- 6) Przepływ informacji dotyczącej ryzyka kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej w Banku jest sformalizowany i objęty *Regulaminem funkcjonowania systemu informacji zarządczej*, definiującym: częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka. Systemem informacji zarządczej są objęte wszystkie rodzaje ryzyka uznawane przez Bank za istotne. Zakres i częstotliwość raportowania jest dostosowana do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka zapewniając możliwość podejmowania decyzji, oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

III. Zakres stosowania

Bank nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

IV. Fundusze własne

1. Według zasad pakietu CRD IV/CRR adekwatność kapitałowa w 2019r. była analizowana w oparciu o następujące rodzaje współczynników:
- 1) współczynnik kapitału podstawowego TIER I ,
  - 2) współczynnik kapitału TIER I,
  - 3) łączny współczynnik kapitałowy.
  - 4) wskaźnik dźwigni finansowej

Na dzień 31.12.2019r. wszystkie wskaźniki kapitałowe ukształtowały się powyżej regulacyjnych wymogów minimalnych.

Zgodnie z zapisem Rozporządzenia nr.1423/2013, poniżej została zaprezentowana struktura funduszy własnych w oparciu o wzór stanowiący załącznik nr 4 do Rozporządzenia nr 1423/2013. W celu zachowania przejrzystości danych zawartych w poniższej tabeli nr 1 zakres ujawnień został ograniczony do pozycji niezerowych przy jednoczesnym zachowaniu numeracji zgodnej ze wzorem załącznik nr 6.

Tabela 1 Informacje na temat funduszy własnych Banku Spółdzielczego w Garwolinie

	Kwota (w tys. zł) na dzień 31.12.2019r.
KAPITAŁ PODSTAWOWY TIER I: INSTRUMENTY I KAPITAŁY REZERWOWE	
1.Instrumenty kapitałowe i związane z nimi azio emisyjne	581
3.Skumulowane inne całkowite dochody(i pozostałe kapitały rezerwowe)	24 719, 38
6.Kapitał podstawowy TIER I przed korektami regulacyjnymi	24 719, 38
8. Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu podatku odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-1,78
28. Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier I	
29. kapitał podstawowy Tier I	25 617,86
KAPITAŁ DODATKOWY TIER I : INSTRUMENTY	
36.Kapitał dodatkowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	-
KAPITAŁ DODATKOWY TIER I : KOREKTY REGULACYJNE	
43.Całkowite korekty regulacyjne w kapitale dodatkowym Tier I	-
44. kapitał dodatkowy Tier I	-
45. kapitał Tier I (kapitał Tier I=kapitał podstawowy Tier I + Kapitał dodatkowy	25 617,86
KAPITAŁ TIER II :INSTRUMENTY I REZERWY	
51. Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	-
57. całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II	-
58. Kapitał Tier II	-
59. Łączny kapitał (łączny kapitał= kapitał Tier I +Kapitał Tier II	25 617,86
Aktywa ważone ryzykiem razem	
WSPÓŁCZYNNIKI I BUFORY KAPITAŁOWE	
61. Kapitał podstawowy Tier I(wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	15,36

62. Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	15,36
63. Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek łącznej ekspozycji na ryzyko)	15,36

V. Wymogi kapitałowe

1. Bank dostosowywał wielkość funduszy własnych do poziomu i rodzaju ryzyka na jakie był narażony, oraz charakteru, skali i złożoności prowadzonej działalności. W tym celu w Banku jest opracowany proces oceny adekwatności kapitałowej, który służył utrzymaniu funduszy własnych na poziomie adekwatnym do profilu i poziomu ryzyka ponoszonego przez Bank.
2. Kapitał wewnętrzny to szacowana wielkość kapitału niezbędna do pokrycia wszystkich istotnych rodzajów ryzyka zidentyfikowanego w działalności Banku. Kapitał wewnętrzny był sumą kapitału ekonomicznego oraz regulacyjnego na pokrycie pozostałych rodzajów ryzyka.
3. Metoda stosowana przez Bank do oceny adekwatności kapitału wewnętrznego polegała na ustaleniu wielkości kapitału wewnętrznego, niezbędnego do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych i istotnych rodzajów ryzyka występującego w Banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, z uwzględnieniem przewidywanego poziomu ryzyka.

Proces szacowania kapitału wewnętrznego obejmował w szczególności:

- a) Procedury identyfikowania, pomiaru lub szacowania i raportowania ryzyka,
- b) Alokację kapitału w zależności od poziomu ryzyka,
- c) Proces ustalania celów kapitałowych w zakresie adekwatności kapitałowej,
- d) System kontroli wewnętrznej w obszarze szacowania i utrzymania kapitału wewnętrznego,
- e) Przeprowadzanie testów warunków skrajnych,
- f) Strukturę kapitału,
- g) Kapitałowe plany awaryjne.

Szczegółowy opis został zawarty w „Procedurze szacowania kapitału wewnętrznego oraz oceny adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczego w Garwolinie” oraz „Procedurze wyznaczania minimalnego wymogu kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Garwolinie”.

4. Proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego podlegał zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą. Całość procesu wewnętrznej oceny adekwatności kapitałowej podlega corocznemu przeglądowi. Za proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego odpowiedzialny jest Zarząd Banku.
5. Rezultaty stosowanego przez instytucję wewnętrznego procesu oceny adekwatności kapitałowej, w tym skład dodatkowych wymogów w zakresie funduszy własnych określonych na podstawie procesu przeglądu nadzorczego, o których mowa w art. 104 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2013/36/UE - nie dotyczy
6. Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z przepisami części trzeciej tytuł II rozdział 2 Rozporządzenia – 8 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji określonej w art. 112.
7. Bank Spółdzielczy w Garwolinie nie posiada portfela handlowego.
8. Wymóg na ryzyko walutowe wyniósł 0 zł.

Tabela 2 Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem w Banku Spółdzielczym Garwolinie

Lp.	Klasy aktywów	Wymóg w tys. zł
1.	Ekspozycje wobec samorządów terytorialnych i władz lokalnych	874,20
2.	Ekspozycje wobec organów administracji i podmiotów nieprowadzących działalności gospodarczej	0,19
3.	Ekspozycje wobec instytucji	430,98
4.	Ekspozycje wobec przedsiębiorców	604,00
5.	Ekspozycje detaliczne	1 100,17
6.	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	7 968,52
7.	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	199,73
8.	Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	0,00
9.	Inne pozycje	663,88
	RAZEM:	11 841,67

VI. Ekspozycja na ryzyko kontrahenta

Na dzień 31 grudnia 2019 r. Bank nie posiadał ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta.

VII. Bufory kapitałowe

Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i Bank nie ma obowiązku wyliczania bufora antycyklicznego, natomiast wyznacza poziom bufora zabezpieczającego oraz bufora systemowego. Na dzień 31 grudnia 2019 r. kwota bufora zabezpieczająca wyniosła 4 168,23 tys. zł, natomiast kwota bufora ryzyka systemowego wyniosła 5 001,88 tys. zł.

VIII. Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego

Nie dotyczy

IX. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego

1. Utrata wartości ekspozycji kredytowych

Należności przeterminowane są to należności wymagalne, które nie zostały spłacone w terminie spłaty, ustalonym w umowie kredytowej (dotyczy rat lub całej należności) lub na skutek wypowiedzenia umowy w całości lub w części przez Bank. Definicja ta stosowana była do celów rachunkowości.

Należności zagrożone (z rozpoznaną utratą wartości) są to należności zaklasyfikowane do grupy podwyższonego ryzyka: poniżej standardu, wątpliwej i straconej, o których mowa w Rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków. Definicja ta stosowana była do celów rachunkowości.

Obowiązująca w Banku Spółdzielczym w Garwolinie Instrukcja Zasady klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych jest zgodna z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. z późniejszymi zmianami. Po zmianie ustawy o rachunkowości oraz Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków mianem ekspozycji kredytowych Bank określał wierzytelność kapitałową sklasyfikowaną do należności zagrożonych wraz z odsetkami. Na część kapitałowa wierzytelności Bank tworzył rezerwy celowe a na naliczone odsetki Bank tworzył odpisy aktualizujące należności. Wymagany poziom

tworzonych rezerw celowych jak i odpisów aktualizujących należności zawiązanych z ekspozycjami kredytowymi zależy być od kategorii ekspozycji kredytowej.

2. Opis strategii przyjętych w celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego

Podstawą do utworzenia rezerwy celowej jest prawidłowo dokonana ocena ryzyka, klasyfikacja ekspozycji kredytowej, ustalenie wartości zabezpieczeń pomniejszających podstawę tworzenia rezerwy oraz limit pomniejszeń ekspozycji kredytowych wynikający z opóźnień w spłacie.

Rezerwy celowe są tworzone, aktualizowane co do wysokości oraz rozwiązywane:

- 1) z uwzględnieniem kryterium terminowości;
- 2) z uwzględnieniem kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej – najpóźniej w ostatnim dniu miesiąca kończącego kwartał, w którym dokonano przeglądu ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń;
- 3) z uwzględnieniem kryterium limitu pomniejszeń – najpóźniej w ostatnim dniu każdego miesiąca.

Bank dotwarza rezerwy celowe na ekspozycję kredytową najpóźniej w ostatnim dniu miesiąca, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana klasyfikacji ekspozycji kredytowej do wyższej grupy ryzyka kredytowego; nastąpił spadek wartości zabezpieczenia pomniejszającego podstawę tworzenia rezerw celowych oraz nastąpiło przekroczenie okresu opóźnienia w spłacie ekspozycji kredytowej determinujące zastosowanie limitu pomniejszenia ekspozycji kredytowej.

Rozwiązanie części lub całości rezerw celowych następuje po wygaśnięciu przyczyn ich utworzenia, to znaczy w przypadku:

- a. zmniejszenia wartości ekspozycji kredytowej;
- b. zmiany klasyfikacji ekspozycji kredytowej do niższej kategorii ryzyka;
- c. wzrostu wartości zabezpieczenia lub ustanowienia dodatkowego zabezpieczenia ;
- d. wzrostu wartości rezerwy na ryzyko ogólne.

W przypadku spłaty ekspozycji kredytowej Bank dokonuje aktualizacji poziomu rezerwy celowej utworzonej na tę ekspozycję najpóźniej w ostatnim dniu miesiąca, w którym nastąpiła spłata.

Podstawę tworzenia rezerw celowych stanowiła wartość bilansowa ekspozycji kredytowej (uwzględniająca przychody rozliczane w czasie ESP) bez uwzględnienia już utworzonych rezerw celowych, ale z uwzględnieniem przewidywanej, w związku z restrukturyzacją zadłużenia, kwoty umorzenia części ekspozycji kredytowej oraz udzielone zobowiązania pozabilansowe.

Rezerwy celowe na ryzyko kredytowe, związane z ekspozycjami kredytowymi stanowiącymi należności z tytułu kredytów i pożyczek detalicznych, zaklasyfikowanych do kategorii „normalne” Bank tworzył w wysokości 1,5% podstawy tworzenia rezerw.

Na ekspozycje kredytowe zaklasyfikowane do kategorii „pod obserwacją” oraz grupy „zagrożonych” Bank tworzył na podstawie indywidualnej oceny ryzyka obciążającego daną ekspozycję, rezerwy celowe w wysokości minimalnej:

- 1) 1,5% podstawy tworzenia rezerw – w przypadku kategorii „pod obserwacją”,
- 2) 20% podstawy tworzenia rezerw – w przypadku kategorii „poniżej standardu”,
- 3) 50% podstawy tworzenia rezerw – w przypadku kategorii „wątpliwe”
- 4) 100% podstawy tworzenia rezerw – w przypadku kategorii „stracone”.

W celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego w Banku obowiązuje instrukcja: „Zasady klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych w Banku Spółdzielczym w Garwolinie”.

3. Całkowitą kwotę ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego

Bank nie stosował Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, w związku z czym nie wyznaczał całkowitej kwoty ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego.

Bank Spółdzielczy w Garwolinie wyznacza wymóg kapitałowy według metody standardowej, łączna wartość ekspozycji przed ograniczaniem ryzyka kredytowego obliczona do celu wyznaczania wymogu kapitałowego a także średnią kwotę ekspozycji w danym okresie z podziałem na różne kategorie ekspozycji prezentuje tabela nr 3,

Tabela 3 Wartość ekspozycji po odliczeniu korekt wartości i rezerw:

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota ekspozycji po odliczeniu korekt wartości i rezerw na dzień 31.12.2019 r. w tys. zł	Średnia kwota w okresie od 01.2019 r. do 12.2019 r.
1.	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec rządów i banków centralnych	78 052,33	75 464,51
2.	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec samorządów terytorialnych i władz lokalnych	54 637,32	55 057,94
3.	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec organów administracji i podmiotów nieprowadzących działalności gospodarczej	4,83	5,63
4.	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec wielostronnych banków rozwoju	0,00	0,00
5.	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec organizacji międzynarodowych	0,00	0,00
6.	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec instytucji	82 476,69	69 119,13
7.	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec przedsiębiorców	16 710,48	17 730,09
8.	ekspozycje detaliczne lub warunkowe ekspozycje detaliczne	20 035,79	26 159,76
9.	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe zabezpieczone na nieruchomościach	119 867,91	109 017,45
10.	ekspozycje przeterminowane wymagalne w tym zabezpieczone hipoteką	2 446,65	2 548,59
11.	ekspozycje należące do nadzorczych kategorii wysokiego ryzyka	0,00	0,00
12.	ekspozycje z tytułu obligacji zabezpieczonych	0,00	0,00
13.	pozycje sekurytyzacyjne	0,00	0,00
14.	ekspozycje krótkoterminowe wobec banków i przedsiębiorców	0,00	0,00
15.	ekspozycje z tytułu jednostek uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	0,00	0,00
16.	inne ekspozycje:	14 134,72	13 463,56
	RAZEM:	388 366,70	368 566,66

4. Rozkład geograficzny ekspozycji w podziale na obszary ważne pod względem istotnych kategorii ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosowanych przypadkach;

Z uwagi na charakter prowadzonej działalności, tj. wyłącznie na terenie kraju (lokalnie), rozkład geograficzny ekspozycji w podziale na obszary nie występował (brak ekspozycji poza granicami Polski), Bank Spółdzielczy w Garwolinie działa lokalnie.

5. Rozkład ekspozycji w zależności od branży lub typu kontrahenta z podziałem na kategorie ekspozycji, w tym określenie ekspozycji wobec MŚP, wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosowanych przypadkach;

Bank nie stosował Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, w związku z czym nie stosował rozkładu ekspozycji w zależności od branży lub typu kontrahenta z podziałem na kategorie ekspozycji, w tym określenie ekspozycji wobec MŚP, wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosowanych przypadkach.

6. Zestawienie rezydualnych terminów zapadalności dla wszystkich ekspozycji z podziałem na kategorie ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach

Bank nie stosował Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, w związku z czym nie stosował rezydualnych terminów zapadalności dla wszystkich ekspozycji z podziałem na kategorie ekspozycji wraz z dodatkowymi, szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach.

Zapadalność Banku Spółdzielczego w Garwolinie wg kategorii ekspozycji w metodzie standardowej, została przedstawiona w tabeli nr 4 (dane tys. zł.):

Tabela 4 Zapadalność według kategorii ekspozycji

Istotne klasy należności	a'vista	1-30 dni	1-3 m-cy	3-6 m-cy	6-12 m-cy	1-2 lat	2-5 lat	5-10 lat	10-20 lat	powyżej 20 lat
np. Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe od podmiotów niefinansowych	-2 652	2 016	3 864	6 163	10 190	13 662	28 354	30 422	31 432	13 224
Ekspozycje od podmiotów sektora rządowego i samorządowego	7	194	334	875	1 445	2 790	6 362	5 582	2 904	0,00
RAZEM:	-2 645	2 210	4 198	7 038	11 635	16 452	34 716	36 004	34 336	13 224

7. Podział ekspozycji instytucji na istotne branże lub typy kontrahenta:

- ekspozycje o utraconej wartości i ekspozycji przeterminowanych, przedstawione oddzielnie;
- korekty z tytułu szczegółowego i ogólnego ryzyka kredytowego;
- narzutów związanych z korektami z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego w danym okresie sprawozdawczym

Bank nie stosował Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, w związku z czym nie stosował podziału na istotne branże i typy kontrahenta.

Strukturę zaangażowania Banku Spółdzielczego w Garwolinie w poszczególnych branżach zgodnie z podziałem PKD według stanu na dzień 31.12.2019 r. przedstawia tabela nr 5.

Tabela 5 Ekspozycje kredytowe według branż

Lp.	Branże	Wartość w tys. zł
1.	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	16 770
2.	Górnictwo i wydobywanie	0
3.	Przetwórstwo przemysłowe	10 457
4.	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0
5.	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0
6.	Budownictwo	4 821
7.	Handel hurtowy i detaliczny: naprawa pojazdów	8 091

8.	Transport i gospodarka magazynowa	2 643
9.	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami	714
10.	Informacja i komunikacja	0
11.	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0
12.	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	257
13.	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	233
14.	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	596
15.	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	19 499
16.	Edukacja	0
17.	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	198
18.	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	225
19.	Pozostała działalność usługowa	2 077
20.	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	0
21.	Organizacje o zespoły eksterytorialne	0

Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora finansowego według typu kontrahenta według stanu na dzień 31.12.2019 roku przedstawia tabela nr 6.

Tabela 6 Ekspozycje wobec sektora finansowego według typu kontrahenta

Typ kontrahenta	Wartość w tys. zł
Banki	79 223,12
Należności normalne	79 223,12
Należności pod obserwacją	0,00
Należności zagrożone	
Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego	0,00
Należności normalne	0,00
Należności pod obserwacją	0,00
Należności zagrożone	0,00
Pomocnicze instytucje finansowe	0,00
Należności normalne	0,00
Należności pod obserwacją	0,00
Należności zagrożone	0,00
Instytucje ubezpieczeniowe	0,00
Należności normalne	0,00
Należności pod obserwacją	0,00
Należności zagrożone	0,00
Razem zaangażowanie w sektorze finansowym:	79 223,12

Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora niefinansowego w podziale na typ kontrahenta według stanu na dzień 31.12.2019r. roku przedstawia poniższa tabela nr 7.

Tabela 7 Ekspozycje wobec sektora niefinansowego

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość w tys. zł
1.	Przedsiębiorstwa i spółki państwowe	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
2.	Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie	8 496,60
	Należności normalne	7 571,51
	Należności pod obserwacją	62,49
	Należności zagrożone	862,60
3.	Przedsiębiorcy indywidualni	12 309,41
	Należności normalne	10 654,98

	Należności pod obserwacją	199,98
	Należności zagrożone	1 454,50
4.	Osoby prywatne	107 537,35
	Należności normalne	106 327,08
	Należności pod obserwacją	812,01
	Należności zagrożone	398,26
5.	Rolnicy indywidualni	16 490,84
	Należności normalne	15 950,94
	Należności pod obserwacją	121,07
	Należności zagrożone	418,83
6.	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	1 048,22
	Należności normalne	1 048,22
	Należności pod obserwacją	0,03
	Należności zagrożone	
Razem zaangażowanie w sektorze niefinansowym:		145 882,46

7. Kwotę ekspozycji o utraconej wartości i ekspozycji przeterminowanych, podane oddzielnie, z podziałem na ważne obszary geograficzne, w tym w miarę możliwości kwoty korekty o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe związane z każdym obszarem geograficznym;

Bank nie wyznaczał kwot ekspozycji o utraconej wartości i ekspozycji przeterminowanych w podziale na obszary geograficzne, z uwagi na brak ekspozycji poza granicami Polski.

8. Uzgodnienie zmian korekty o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe dla ekspozycji o utraconej wartości, przedstawiono oddzielnie.

Korekty wartości z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek oraz innych należności Banku obejmowały wartości utworzonych rezerw celowych, odpisów aktualizujących należności związanych z ekspozycjami kredytowymi.

Tabela 8 Informacja o stanie i zmianach rezerw celowych (dane w tys. zł.):

Kategoria należności	Stan na 31.12.2018 r.	Zwiększenia rezerw	Rozwiązanie rezerw	Stan na 31.12.2019 r.
Należności normalne - sektor niefinansowy	263,91	319,83	302,76	280 ,98
Należności pod obserwacją	10,84	31,41	24,36	17 ,89
- sektor finansowy	0			
- sektor niefinansowy	10,84	31,41	24,36	17 ,89
- sektor budżetowy	0			
Należności poniżej standardu	660,90	116,81	354,37	423 ,34
- sektor finansowy	0			
- sektor niefinansowy	660,90	116,81	354,37	423 ,34
- sektor budżetowy	0			
Należności wątpliwe	151,55	118,74	123,34	146 ,95
- sektor finansowy	0			
- sektor niefinansowy	151,55	118,74	123,34	146 ,95

- sektor budżetowy	0			
Należności stracone	596,97	130,77	80,32	647,42
- sektor finansowy	0			
- sektor niefinansowy	596,97	130,77	80,32	647,42
- sektor budżetowy	0			
Razem	1 684,17	717,56	88,516	1 516,57

Tabela 9 Informacje o stanie i zmianach odpisów aktualizujących (dane w tys. zł.):

Kategoria należności	Stan na 31.12.2018 r.	Zwiększenia odpisów aktualizujących	Rozwiązanie odpisów aktualizujących	Stan na 31.12.2019 r.
Należności normalne - sektor niefinansowy	0,24	1,07	1,11	0,21
Należności pod obserwacją	0,02	0,15	0,13	0,05
- sektor finansowy	0			0
- sektor niefinansowy	0,02	0,15	0,13	0,05
- sektor budżetowy	0			0
Należności poniżej standardu	0,66	3,08	3,60	0,14
- sektor finansowy	0			0
- sektor niefinansowy	0,66	3,08	3,60	0,14
- sektor budżetowy	0			0
Należności wątpliwe	2,44	3,97	4,99	1,41
- sektor finansowy	0			0
- sektor niefinansowy	2,44	3,97	4,99	1,41
- sektor budżetowy	0			0
Należności stracone	59,04	26,52	12,89	72,68
- sektor finansowy				0
- sektor niefinansowy	59,04	26,52	12,89	72,68
- sektor budżetowy				0
Razem	62,40	34,79	22,71	74,48

X. Aktywa wolne od obciążeń

- 1) Składnik aktywów jest traktowany jako obciążony, jeżeli został on zastawiony lub podlega jakiegokolwiek formie ustaleń, mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie może on zostać swobodnie wycofany (np. w celu zastawiania dla potrzeb finansowania).
- 2) Wartość bilansowa aktywów w podziale na kategorie ekspozycji, jakość aktywów i całkowitą, wolną od obciążeń kwotę wartości bilansowe zawiera Tabela nr 10

Tabela 10 Wartość bilansowa aktywów w podziale na kategorie ekspozycji, wolna od obciążeń kwota wartości bilansowej

		Wartość bilansowa aktywów obciążonych (w tys. zł)	Wartość godziwa aktywów obciążonych (w tys. zł.)	Wartość bilansowa aktywów wolnych od obciążeń (w tys. zł.)	Wartość godziwa aktywów wolnych od obciążeń (w tys. zł.)
		010	040	060	090
010	Aktywa instytucji	-	-	373 582,71	-
030	Instrumenty kapitałowe	-	-	2 248,18	-
040	Dłużne papiery wartościowe	-	-	113 929,40	-

120	Inne aktywa	-	-	14 132,62	-
-----	-------------	---	---	-----------	---

XI. Korzystanie z ECAI

Na dzień 31 grudnia 2019 r. Bank Spółdzielczy w Garwolinie nie korzystał z usług zewnętrznej firmy ratingowej

XII. Ekspozycja na ryzyko rynkowe

Na dzień 31 grudnia 2019 roku w zakresie ryzyka rynkowego Bank nie wyznaczał wymogu.

Tabela 11 Wymogi kapitałowe na ryzyko rynkowe w Banku Spółdzielczym w Garwolinie

L.p.	Rodzaj wymogu	Wymóg kapitałowy
1.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit b.	
	Ryzyko pozycji	-
	Duże ekspozycje przekraczające limity określone w art. 395-401 w zakresie, w jakim zezwala się instytucja na przekroczenie tych limitów	-
2.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit c.	
	Ryzyko walutowe	-
	Ryzyko rozliczenia	-
	Ryzyko cen towarów	-

1. Ryzyko Walutowe

a) Wstęp

Ryzyko walutowe to ryzyko poniesienia straty z tytułu zmian kursów walutowych, generowane przez utrzymywanie otwartych pozycji w poszczególnych walutach.

Celem zarządzania ryzykiem walutowym jest ograniczanie ewentualnych strat z tytułu zmian kursów walut do akceptowalnego poziomu poprzez odpowiednie kształtowanie struktury walutowej pozycji bilansowych oraz pozabilansowych.

Z zarządzaniem ryzykiem walutowym wiąże się:

- 1) zarządzanie pozycją walutową Banku poprzez zapewnienie odpowiedniej struktury walutowej i terminowej aktywów i pasywów bilansowych oraz pozycji pozabilansowych,
- 2) zapewnienie płynności płatniczej Banku, przy optymalizacji stanów środków na rachunkach nostro,
- 3) kontrola i monitorowanie różnych rodzajów ryzyka, towarzyszących transakcjom walutowym.

b) Pomiar i ocena ryzyka walutowego

W celu określenia poziomu ryzyka walutowego Bank wykorzystuje model wartości zagrożonej (VaR) oraz testy warunków skrajnych.

Raz na miesiąc przeprowadzany jest test skrajnych warunków polegający na dokonywaniu serii symulacji wpływu niekorzystnych rynkowych czynników ryzyka na wynik zrealizowany na portfelu pozycji walutowych oraz na poziom VAR.

Test skrajnych warunków przeprowadzany jest dla portfela pozycji walutowych z każdego dnia roboczego testowanego miesiąca.

W ramach testu skrajnych warunków wyznacza się maksymalną stratę, dla okresu prognozy wynoszącego 1 dzień roboczy, jako największą wartość spośród:

- 1) maksymalnego VAR (Max-VaR) dla portfela z danego dnia przy założeniu przyjęcia przez współczynniki korelacji wartości skrajnie niekorzystnych dla straty na portfelu, a przez odchylenia standardowe wartości największych w historii,
- 2) największej hipotetycznej straty na portfelu pozycji walutowych z danego dnia, która nastąpiłaby w historii w ciągu jednego dnia.

W ramach testu skrajnych warunków wyznacza się maksymalną stratę, dla okresu prognozy wynoszącego 5 dni roboczych, jako największą wartość spośród:

- 3) maksymalnego VAR dla okresu prognozy wynoszącego 5 dni roboczych (Max-VaR-5) obliczanego zgodnie ze wzorem:
$$\text{Max-VaR-5} = 5^{0,5} \times \text{Max-VaR};$$
- 4) największej hipotetycznej straty na portfelu pozycji walutowych z danego dnia, która nastąpiłaby w historii w ciągu 5 kolejnych dni roboczych.

c) monitorowanie ryzyka walutowego

W 2019 roku ryzyko walutowe Banku Spółdzielczego w Garwolinie kształtowało się na niskim poziomie, gdyż Bank, co do zasady, prowadzi politykę domykania pozycji w walutach głównych, tj. EUR, USD, CHF i GBP.

Dla zapewnienia prawidłowego bieżącego zarządzania ryzykiem walutowym w Banku sporządza się raport pozycji walutowej Banku każdego dnia roboczego.

Dane niezbędne do sporządzania raportu pozycji walutowej Banku, agregowane są na poziomie Centrali przez osobę z zespołu zarządzania ryzykami i analiz.

W rachunku pozycji walutowej banku wyznaczane są

- Pozycje walutowe netto dla każdej waluty obcej oddzielnie
- Całkowita pozycja walutowa Banku

Pozycje walutowe wyraża się w wartości bilansowej, przy czym bieżące pozycje pierwotne przeliczane są na złote według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu sprawozdawczym w trybie przyjętym dla ich wyceny, tak jak na dzień bilansowy.

Codziennie pozycje walutowe netto Banku oraz kursy średnie NBP są głównym źródłem danych do wyliczeń VAR.

VaR 5-dniowy dla pozycji walutowej Banku na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosił 152 złote,

VaR i analiza testów warunków skrajnych aktywów finansowych

Banku (łącznie dla wszystkich walut) narażonych na ryzyko walutowe na dzień 31 grudnia 2019 Roku zostały przedstawione w tabeli nr 12.

Tabela 12 Pozycje walutowe

Okres prognozy	1 dzień roboczy	5 dni roboczych
VAR	68 ZŁ	152 ZŁ
MAX. VAR	245 ZŁ	547 ZŁ
MAX.HIS.STRATA	458 ZŁ	676 ZŁ
MAX.VAR/VAR	3,6	3,6
MAX.HIS.STR./VAR	6,72	4,44

d) Raportowanie ryzyka walutowego

W Banku opracowywane są raporty dotyczące ryzyka walutowego w trybie miesięcznym dla Zarządu oraz półrocznym dla Rady Nadzorczej. Raporty zawierają informacje o ekspozycji na ryzyko walutowe oraz informacje na temat wykorzystania limitów na to ryzyko a także księgową wycenę działalności walutowej w ramach analizy wyniku z pozycji wymiany. Odbiorcami raportów są przede wszystkim: Zarząd oraz Rada Nadzorcza.

e) Działania zarządcze dotyczące ryzyka walutowego

Głównymi narzędziami zarządzania ryzykiem walutowym w Banku Spółdzielczym w Garwolinie są:

- 1) procedury dotyczące zarządzania ryzykiem walutowym,
- 2) limity i wartości progowe na ryzyko walutowe,

W Banku zostały ustanowione limity na ryzyko walutowe m.in. na: pozycje walutowe LN, limit pozycji całkowitej LPC oraz Limit LVAR.

2. Ryzyko Płynności

a) Wstęp

Ryzyko płynności to ryzyko braku możliwości terminowego wywiązania się ze zobowiązań w wyniku braku płynnych środków. Sytuacja braku płynności może wynikać z niewłaściwej struktury bilansu, niedopasowania przepływów pieniężnych, nieotrzymania płatności od kontrahentów, nagłego wycofania środków przez klientów lub innych wydarzeń na rynku.

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest zapewnienie niezbędnej wysokości środków finansowych koniecznych do wywiązywania się z bieżących i przyszłych (również potencjalnych) zobowiązań z uwzględnieniem charakteru prowadzonej działalności oraz potrzeb mogących się pojawić w wyniku zmian otoczenia rynkowego poprzez odpowiednie kształtowanie struktury bilansu oraz zobowiązań pozabilansowych.

W ramach zarządzania ryzykiem płynności Bank zarządza również:

- 1) ryzykiem finansowania, które uwzględnia ryzyko utraty posiadanych źródeł finansowania oraz braku możliwości odnowienia wymagalnych środków finansowania lub utraty dostępu do nowych źródeł finansowania,
- 2) ryzykiem płynności produktu, w celu oszacowania którego, określa koszt upłynnienia płynnych papierów wartościowych.

Bank monitoruje poziom ryzyka płynności. Funkcje skarbcowe oraz zarządzania ryzykiem płynności są scentralizowane na poziomie centrali. Ustalono wewnętrzne limity na gotówkę w poszczególnych kasach banku oraz limit globalny gotówki.

b) Pomiar i ocena Ryzyka płynności

Podstawą Banku w zakresie płynności jest utrzymywanie odpowiedniego poziomu nadwyżki płynności poprzez wzrost portfela płynnych papierów wartościowych oraz stabilnych źródeł finansowania (w szczególności stabilnej bazy depozytowej). W ramach zarządzania ryzykiem płynności wykorzystuje się również operacje otwartego rynku NBP (bony pieniężne).

W Banku wykorzystywane są m.in. następujące miary ryzyka płynności:

- 1) luka płynności (kontraktowa) – zestawienie wszystkich pozycji bilansu ze względu na ich zapadalność i wymagalność,
- 2) urealniona luka płynności – zestawienie poszczególnych kategorii bilansu ze względu na ich urealniony termin zapadalności lub wymagalności,
- 3) rezerwa płynności – różnica pomiędzy najbardziej płynnymi aktywami, a oczekiwanymi i potencjalnymi zobowiązaniami, które stają się wymagalne w danym okresie,
- 4) nadwyżka płynności – miara określająca zdolność Banku do utrzymania płynności, w każdym dniu w trakcie okresu zwanego „horyzontem przeżycia”, w warunkach skrajnych, uwzględniających scenariusze o różnym stopniu dotkliwości i prawdopodobieństwa,
- 5) wskaźnik relacji stabilnych środków finansowania do aktywów niepłynnych – relacja stanu stabilnej bazy depozytowej, funduszy własnych oraz stabilnych rynkowych źródeł finansowania do kredytów, aktywów trwałych oraz niepłynnych papierów wartościowych,
- 6) miary stabilności portfela depozytów,
- 7) wskaźniki płynności natychmiastowej - monitorowanie ich poziomu ma na celu wczesne wykrycie niekorzystnych zjawisk mogących mieć negatywny wpływ na sytuację płynnościową Banku lub sektora finansowego,
- 8) testy warunków skrajnych (stress-testy płynności).

Podstawowym celem przeprowadzania testów warunków skrajnych (stress-testu) w ramach zarządzania ryzykiem płynności jest zidentyfikowanie i określenie czynników stanowiących największe zagrożenie prowadzące do ograniczenia płynności Banku oraz ich wpływu na płynność Banku, gdyby doszło do ich materializacji.

c) Monitorowanie ryzyka płynności

Akceptowalny poziom apetytu na ryzyko płynności określają ustalone i przyjęte przez Zarząd Banku limity wewnętrzne, które zostały zatwierdzone przez Radę Nadzorczą Banku.

Instrumentami całościowego zarządzania ryzykiem płynności Banku na dzień 31 grudnia 2019 roku były globalne limity ostrożnościowe, ograniczające ryzyko oraz analizie i kontroli bieżącej podlegały wskaźniki wynikające z uchwały 386/2008 KNF z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności.

Tabela 13 wskaźniki wynikające z uchwały 386/2008 KNF

Wyszczególnienie	Limit nadzorczy	Limit wewnętrzny
Luka płynności krótkoterminowej (M1)	0,00	> 0,00 tys. zł
Współczynnik płynności krótkoterminowej (M2)	1,00	1,10

Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi (M3)	1,00	1,10
Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi (M4)	1,00	1,02

Analizie i kontroli podlegały także wskaźniki wynikające z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych:

Tabela 14 Wskaźniki płynności LCR

Wyszczególnienie	Limit nadzorczy	Limit wewnętrzny
Wskaźnik płynności krótkoterminowej (LCR- Liquidity Coverage Ratio)	Min 100%	Min 105%
Wskaźniki stabilnego finansowania (NSFR- Net Stable Funding Ratio)	brak	Brak

Na dzień 31.12.2019 roku wszystkie wskaźniki zawierały się w granicach obowiązujących limitów.

Prezentowane poniżej urealnione luki płynności zawierały zestawienie zapadających aktywów i wymagalnych zobowiązań oraz dodatkowo zostały urealnione w zakresie niektórych pozycji bilansowych w celu właściwego zobrazowania pozycji płynnościowej Banku.

Najważniejsze urealnienia dotyczą:

- 1) osadu depozytów (z wyłączeniem rynku międzybankowego) i ich wymagalności – depozyty klientów (rachunki bieżące, konta oszczędnościowe oraz depozyty terminowe) zostały zakwalifikowane do odpowiednich przedziałów czasowych uwzględniając ich stabilność
- 2) kredyty i pożyczki, skupione wierzytelności, zrealizowane gwarancje i poręczenia oraz pozostałe należności w sytuacji normalnej i pod obserwacją-według terminów zapadalności, oraz z każdego przedziału część odpowiadająca udziałowi należności spłaconych przed terminem zapadalności w należnościach ogółem przesunięta do przedziału a'vista.
- 3) papiery wartościowe wg ich terminu zapadalności – płynne papiery wartościowe zostały zakwalifikowane do przedziału do 7 dni.

Poniższa tabela prezentuje dane dotyczące luki okresowej oraz skumulowanej luki okresowej Banku według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku

Tabela 15 Urealnione zestawienie płynności na dzień 2019.12.31

Lp	Wyszczególnienie	SUMA	A'vista	>24 h =7 dni	<7 dni =1 m-ca	<1 m-ca =3 m-cy	<3 m-cy =6 m-cy	<6 m-cy =1 rok	>1 rok =<=2 lata	>2 lat =5 lat	<5 lat =<=10 lat	>10 lat =<=20 lat	>20 lat
1.	Luka		3 327	75 603	-276	1 066	2 781	12 865	20 647	45 662	54 673	39 597	-270 765
2.	Luka skumulowana		3 327	78 930	78 654	79 720	82 502	95 367	116 014	161 676	216 350	255 947	-14 818
3.	Wskaźnik płynności		1,08	73,31	0,91	1,23	1,70	10,17	131,43	773,18	30 605,08	-	0,19
4.	Wskaźnik płynności skumulowany		1,08	2,87	2,73	2,59	2,53	2,72	3,09	3,90	4,89	5,60	0,96

W przedziałach od 1 dnia do 20 lat urealniona skumulowana luka płynności Banku wykazywała wartości dodatnie. Oznacza to skumulowaną nadwyżkę zapadających aktywów nad wymagalnymi zobowiązaniami.

Poniższa tabela przedstawia dodatkowe miary płynności Banku na dzień 31 grudnia 2019 roku

Tabela 16 Nadzorcze miary płynności

Kalkulacja nadzorczych miar płynności na dzień sprawozdawczy

Aktywa*		w tys. zł	
A1	Podstawowa rezerwa płynności	120 850,68	
A2	Uzupełniająca rezerwa płynności	28 581,07	
A3	Pozostałe transakcje zawierane na hurtowym rynku finansowym	12 321,49	
A4	Aktywa o ograniczonej płynności	198 935,78	
A5	Aktywa niepłynne	12 891,91	
Pasywa*		w tys. zł	
B1	Fundusze własne pomniejszone o sumę wartości wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego i wymogu z tytułu ryzyka rozliczenia dostawy oraz ryzyka kontrahenta	25 617,86	
B2	Środki obce stabilne	310 799,50	
B3	Pozostałe zobowiązania na hurtowym rynku finansowym	0,00	
B4	Pozostałe zobowiązania	2 428,72	
B5	Środki obce niestabilne	34 669,69	
Miary płynności		Wartość minimalna	Wartość
M1	Luka płynności krótkoterminowej $((A1 + A2) - B5)$	0,00	114 762,07
M2	Współczynnik płynności krótkoterminowej $((A1 + A2) / B5)$	1,00	4,31
M3	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi $(B1 / A5)$	1,00	1,99
M4	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi $((B1 + B2) / (A5 + A4))$	1,00	1,59

* z uwzględnieniem korekt wynikających z metodologii wyznaczania nadzorczych miar płynności

Wskaźnik LCR na dzień 31.12.2019 roku wyniósł 2,48

W okresie od 31 grudnia 2018 roku do 31 grudnia 2019 roku wartości wskaźników miar nadzorczych utrzymywały się powyżej limitów nadzorczych.

d) Raportowanie Ryzyka płynności

W Banku opracowywane są raporty dotyczące ryzyka płynności w trybie dziennym, miesięcznym i kwartalnym. Raporty zawierają informacje o ekspozycji na ryzyko płynności oraz informacje na temat wykorzystania limitów na to ryzyko. Odbiorcami raportów są przede wszystkim: Zarząd, oraz Rada Nadzorcza, Komitet Audytu.

3. Ryzyko stopy procentowej

Bank określa poziom ryzyka w zakresie następujących kategorii ryzyka – ryzyka niedopasowania terminów przeszacowania i bazowego, ryzyka krzywej dochodowości oraz ryzyka opcji klienta poprzez system dopuszczalnych i zatwierdzonych limitów. Celem w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej są:

1. Utrzymanie zmienności wyniku finansowego w tym wyniku odsetkowego oraz bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału wynikającej ze zmian parametrów rynkowych, w szczególności stóp procentowych w granicach niezagrażających bezpieczeństwu Banku i realizacji planu finansowego.
2. Utrzymanie profilu ryzyka stopy procentowej w Banku na poziomie nie wyższym niż akceptowany.
3. Prowadzenie działań mających na celu zabezpieczenie ryzyka stopy procentowej w ramach prawidłowego zarządzania aktywami i pasywami.
4. Utrzymanie poziomu poszczególnych kategorii ryzyka stopy procentowej występujących w prowadzonym portfelu bankowym na poziomie nie wymagającym tworzenia wewnętrznych wymogów kapitałowych (według metodologii przyjętej w wewnętrznych procedurach)

5. Utrzymanie niskiej wrażliwości wyniku odsetkowego na zmiany rynkowych stóp procentowych poprzez utrzymywanie pozycji luki w ramach przyjętych w procedurze zarządzania ryzykiem stopy procentowej limitów.

6. Zidentyfikowanie podstawowych zagrożeń związanych z ryzykiem stopy procentowej.

Bank stara się ograniczać ryzyko stopy procentowej poprzez skuteczne zarządzanie nim, a w szczególności przez:

1. dokładne identyfikowanie ryzyka stopy procentowej oraz dokonywanie jego pomiaru we właściwym czasie i z odpowiednią częstotliwością,
2. bieżące monitorowanie kształtowania się stóp procentowych dla poszczególnych produktów oraz poszczególnych przedziałów czasowych,
3. ustalenie limitów na odpowiednim poziomie – system limitów w Banku w zakresie ryzyka stopy procentowej w zakresie księgi bankowej obejmuje:
  - limit dopuszczalnej zmiany wartości wyniku odsetkowego,
  - limit maksymalnej wartości wskaźnika luki,
  - limit dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego Banku z tytułu ryzyka opcji klienta,
  - limity dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego Banku z tytułu ryzyka krzywej dochodowości,
  - limit rozpiętości pomiędzy marżą odsetkową a marżą graniczną
  - limit na zmianę wartości ekonomicznej banku.

Bank minimalizuje ryzyko stopy procentowej poprzez podejmowanie działań o charakterze:

a) Organizacyjnym:

- poprzez opracowanie struktury organizacyjnej banku, odpowiadającej profilowi działania banku, która będzie uwzględniała podział obowiązków i odpowiedzialności w zakresie zarządzania stopą procentową,
- poprzez zapewnienie, by kierownictwo otrzymywało adekwatne informacje o poziomie ryzyka stopy procentowej w celu podejmowania decyzji strategicznych oraz oceny skuteczności systemu zarządzania stopą procentową,
- poprzez zapewnienie, by system informacyjny i informatyczny w banku pozwalał na pomiar, monitorowanie i raportowanie o wpływie zmian stóp procentowych na wyniki działalności Banku, a tym samym umożliwiał efektywne podejmowanie decyzji,
- poprzez zapewnienie, by wprowadzenie nowego produktu finansowego, mającego wpływ na ryzyko stopy procentowej było poprzedzone formalnym procesem przygotowawczym obejmującym m.in. identyfikację wszystkich istotnych ryzyk, ustalenie limitów, zasad księgowania, sprawozdawczości oraz pomiaru ryzyka.

b) Proceduralnym:

- poprzez opracowanie i wdrożenie odpowiednich regulacji wewnętrznych – zapewniających jednolitą definicję ryzyka stopy procentowej oraz opracowanie zasad identyfikacji, pomiaru, redukcji i monitorowania ryzyka stopy procentowej, w tym w szczególności:
  - 1) Strategii zarządzania ryzykiem stopy procentowej – określającej ogólne zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej;
  - 2) Zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej – określającej szczegółowe zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej, przy czym zasady te będą podlegały okresowej weryfikacji,
- poprzez zapewnienie, by wprowadzenie nowego produktu finansowego, mającego wpływ na ryzyko stopy procentowej zostało ujęte w odpowiednich regulacjach oraz formalnie zatwierdzone przez kierownictwo banku.

c) Kontrolnym:

- poprzez ujęcie w procedurach kontroli funkcjonalnej (bieżącej i następnej) zadań związanych z zarządzaniem ryzykiem stopy procentowej.

Raportowane są stopy bazowe w okresach przeszłych oraz prognozy, wskaźniki dotyczące aktywów i pasywów oprocentowanych, struktura aktywów i pasywów oprocentowanych, potencjalne ryzyko stopy procentowej, kontrola przestrzegania ustanowionych limitów, alokacja kapitału. Raporty otrzymują: w cyklach miesięcznych członek Zarządu nadzorujący monitorowanie ryzyka stopy procentowej, w cyklach kwartalnych Zarząd Banku, w cyklach półrocznych Rada Nadzorcza.

W zakresie ryzyka stopy procentowej kluczowe wskaźniki ekspozycji na ryzyko na datę 31.12.2019 r kształtowały się następująco:

Tabela 17 Kluczowe wskaźniki w zakresie ryzyka stopy procentowej

Limity ograniczające poziom ryzyka stopy procentowej	Limit	Wartość na 31.12.2019 r.
Luka skumulowana / wartość bilansowa aktywów	8%	3,5%
Limit na zmianę wyniku odsetkowego z tyt. Ryzyka przeszacowania i bazowego w relacji do funduszy własnych	10%	9,4%
Limit na zmianę wartości ekonomicznej banku w relacji do funduszy własnych	5%	0,4%
Limit na zmianę wyniku odsetkowego z tyt. Ryzyka przeszacowania i bazowego w relacji do wyniku odsetkowego	15%	30,6%
Limit luki niedopasowania po 1 roku do 2 lat w relacji do funduszy wł.	100%	6,9%
Limit luki niedopasowania pow. 2 lat do 5 lat w relacji do funduszy wł.	20%	2,00%
Limit strat z tytułu aktywów i pasywów w terminami przeszacowania powyżej 3 miesięcy – ryzyko krzywej dochodowości	1%	0,0%
Limit strat z tytułu ryzyka opcji klienta w relacji do funduszy wł.	1%	0,0%
Limit na rozpiętość pomiędzy marżą odsetkową a marżą graniczną	0,73	0,93%

Limit dla ryzyka bazowego aktywa oprocentowane zależne od stawek zewnętrznych (zmienna stopa) limit 80% aktywów oprocentowanych – wykorzystanie limitu 79,72%

Przekroczenia limitów były raportowane celem podjęcia określonych działań zaradczych.

4. Ryzyko operacyjne

Bank określa poziom dopuszczalnego ryzyka poprzez system limitów. Celem Banku w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym jest:

- 1) minimalizowanie strat z tytułu ryzyka operacyjnego,
- 2) usprawnianie działań prowadzonych przez Bank,
- 3) zapobieganie powstawania zagrożeń o charakterze katastroficznym lub zagrażających utratą ciągłości działania Banku.
- 4) utrzymanie limitów na założonym przez Zarząd poziomie.

Bank minimalizuje ryzyko operacyjne poprzez podejmowanie działań o charakterze:

a) organizacyjnym:

- poprzez opracowanie struktury organizacyjnej banku, odpowiadającej profilowi działania banku, która będzie uwzględniała podział obowiązków i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- poprzez zapewnienie, by kierownictwo otrzymywało adekwatne informacje o poziomie operacyjnym w celu podejmowania decyzji strategicznych oraz oceny skuteczności systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- poprzez zapewnienie, by system informacyjny i informatyczny w banku pozwalał na codzienny pomiar, monitorowanie i raportowanie o poziomie ryzyka operacyjnego,
- poprzez określenie informacji dotyczących sytuacji ekonomiczno-finansowej banku i sposobu ich przekazywania do publicznej wiadomości,
- poprzez usprawnianie procesów wewnętrznych
- poprzez testowanie planów awaryjnych w ramach zarządzania ciągłością działania.

b) proceduralnym:

- 1) poprzez opracowanie i wdrożenie odpowiednich regulacji wewnętrznych zapewniających jednolitą definicję operacyjnym oraz opracowanie zasad identyfikacji, pomiaru, redukcji i monitorowania ryzyka operacyjnego, w tym w szczególności:
  - strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym – określającej ogólne zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym,

- Zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym – określającej szczegółowe zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym, przy czym zasady te będą podlegały okresowej weryfikacji,
  - 2) poprzez opracowanie systemu zarządzania ciągłością działania, w tym planów utrzymania ciągłości działania oraz planów awaryjnych, zapewniających nieprzerwane działanie banku na określonym poziomie,
  - 3) poprzez przeprowadzenie szkoleń wśród pracowników odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem operacyjnym oraz pozostałych pracowników w zakresie, w jakim generują ryzyko operacyjne.
- c) kontrolnym:
- 1) poprzez ujęcie w procedurach kontroli wewnętrznej zadań związanych z zarządzaniem ryzykiem operacyjnym.

Raportowane są wielkości strat w podziale na klasy zdarzeń, wskaźniki KRI, wysokość strat w podziale na Centralę oraz Oddziały, poziom limitów. Na podstawie zrealizowanych strat formułowane są wnioski i zalecenia celem minimalizacji ryzyka operacyjnego w przyszłości. Na podstawie mapy ryzyka i zrealizowanych strat określa się dla każdego rodzaju ryzyka w ramach danej kategorii prawdopodobieństwo jego wystąpienia oraz możliwą szacunkową stratę. Raporty otrzymują:

- w okresach kwartalnych – Zarząd
- w okresach rocznych – Rada Nadzorcza.

Na dzień 31.12.2019 r straty wykazane w XIII nie przekroczyły poziomu wyznaczonego przez Bank.

Przekroczenia limitów były raportowane celem podjęcia określonych działań zaradczych.

W zakresie ryzyka operacyjnego poziom materializacji ryzyka przedstawiono w XIII.

5. Ryzyko modeli

Bank minimalizuje ryzyko modeli poprzez podejmowanie działań o charakterze:

a) organizacyjnym:

- 1) poprzez opracowanie struktury organizacyjnej banku, odpowiadającej profilowi działania banku, która będzie uwzględniała podział obowiązków i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem modeli,
- 2) poprzez zapewnienie, by kierownictwo otrzymywało adekwatne informacje o poziomie ryzyka modeli w celu podejmowania decyzji strategicznych oraz oceny skuteczności systemu zarządzania ryzykiem,
- 3) poprzez zapewnienie, by system informacyjny i informatyczny w banku pozwalał na pomiar, monitorowanie i raportowanie ryzyka modeli, a tym samym umożliwiał efektywny i pomiar ryzyka,

b) proceduralnym:

4) poprzez opracowanie i wdrożenie odpowiednich regulacji wewnętrznych – zapewniających zrozumienie problemu zarządzania ryzykiem modeli oraz opracowanie zasad identyfikacji, pomiaru, redukcji oraz monitorowania ryzyka modeli, w tym w szczególności:

- ryzyka danych – dotyczy danych wejściowych do modelu,
- ryzyka założeń i metodologicznego,
- ryzyka administrowania.

5) poprzez zapewnienie, że używane przez Bank modele dają rzetelny obraz bieżącego i przyszłego ryzyka,

c) kontrolnym:

6) poprzez ujęcie w procedurach kontroli wewnętrznej oraz audytu wewnętrznego zadań związanych z zarządzaniem ryzykiem modeli.

6. Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej

Bank minimalizuje ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej poprzez podejmowanie działań o charakterze:

1) organizacyjnym:

- a) poprzez opracowanie struktury organizacyjnej banku, odpowiadającej profilowi działania banku, która będzie uwzględniała podział obowiązków i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej,
- b) poprzez zapewnienie, by kierownictwo otrzymywało adekwatne informacje o poziomie ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej w celu podejmowania decyzji strategicznych oraz oceny skuteczności systemu zarządzania ryzykiem,

c) poprzez zapewnienie, by system informacyjny i informatyczny w banku pozwalał na pomiar, monitorowanie i raportowanie ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej, a tym samym umożliwiał efektywne podejmowanie decyzji,

2) proceduralnym:

a) poprzez opracowanie i wdrożenie odpowiednich regulacji wewnętrznych –opracowanie zasad identyfikacji, pomiaru, redukcji i monitorowania ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej, w tym w szczególności instrukcji zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej – określającej szczegółowe zasady wyznaczania dźwigni finansowej oraz zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej, które podlegają okresowej weryfikacji,

b) poprzez zapewnienie prawidłowego pomiaru wskaźnika dźwigni finansowej oraz monitorowanie zmian wielkości tego wskaźnika,

3) kontrolnym:

4) poprzez ujęcie w procedurach kontroli wewnętrznej zadań związanych z zarządzaniem ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej.

Poziom wskaźnika dźwigni nie przekroczył ustanowionych przez Zarząd limitów, w związku z czym ryzyko jest na poziomie akceptowalnym.

7. Ryzyko biznesowe

Ryzyko biznesowe – jest to ryzyko nie osiągnięcia założonych i koniecznych celów ekonomicznych z powodu niepowodzenia w rywalizacji rynkowej. Ryzyko biznesowe może się przejawiać w obszarze: wyniku finansowego, strategicznym i otoczenia, w tym zmian regulacyjnych i warunków konkurencji.

Cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem biznesowym

1. Kontynuowanie dotychczasowej działalności z założeniem zrównoważonego rozwoju Banku.
2. Stałe monitorowanie angażowania środków Banku w instrumenty finansowe, mogące nieść za sobą ryzyko dla działalności.
3. Funkcjonowanie Banku w strukturze Zrzeszenia banków spółdzielczych.
4. Doskonalenie umiejętności dotyczącej planowania wyników finansowych banków.
5. Ocena ryzyka wyniku finansowego i wpływ produktów bankowych na to ryzyko.
6. Prowadzenie działań mających na celu prawidłowe zarządzanie aktywami i pasywami w celu ustalenia optymalnego wyniku finansowego.
7. Opracowywanie planu finansowego biorącego pod uwagę zarządzanie wszystkimi istotnymi ryzykami.
8. Podnoszenie wiedzy pracowników dotyczącej oceny zdolności kredytowej klientów oraz rozpoznawania czynników rynkowych, które mogą wpływać na taką ocenę.
9. Ocena ryzyka kredytowego dotycząca wdrażania nowych produktów.
10. Prowadzenie działań mających na celu zabezpieczenie ryzyka cyklu gospodarczego w ramach prawidłowego zarządzania aktywami i pasywami.
11. Ustalenie bezpiecznych limitów kredytowych na podstawie danych historycznych i monitorowanie ich.
12. Bezpieczne i zdywersyfikowane zaangażowanie w różne branże.

Raportowanie ryzyka biznesowego

Zgodnie z Regulaminem funkcjonowania systemu informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Garwolinie Zarząd otrzymuje kwartalnie wyniki testu warunków skrajnych zmian w otoczeniu Banku, który wykonuje Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz, natomiast Rada Nadzorcza wyniki testu otrzymuje raz na rok na najbliższym posiedzeniu po zakończonym roku.

8. Ryzyko kapitałowe

Ryzyko kapitałowe – jest to ryzyko niewłaściwej struktury posiadanych funduszy własnych w relacji dla skali i rodzaju działalności Banku lub ryzyko ewentualnych problemów Banku w pozyskaniu dodatkowego

kapitału (funduszy), w szczególności, gdy proces ten musi być przeprowadzony szybko lub w okresie niesprzyjających warunków rynkowych.

Analiza poziomu ryzyka

1. Bank zgodnie z „Procedurą szacowania kapitału wewnętrznego oraz oceny adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczym w Garwolinie” w ocenie istotności ryzyka kapitałowego dokonuje analizy wielkości dostępnego kapitału na pokrycie wszystkich istotnych ryzyk występujących w banku.
2. Wielkość dostępnego kapitału wyznaczana jest zgodnie z Rozporządzeniem UE.
3. Zgodnie z „Ogólną strategią zarządzania ryzykami” Bank raz do roku podczas przeglądu zarządczego systemu zarządzania ryzykami dokonuje oceny istotności ryzyka kapitałowego. Analizy oceny istotności zawarte są w odrębnym corocznym raporcie z przeglądu zarządczego systemu zarządzania ryzykami.

Cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem kapitałowym

1. Utrzymywanie optymalnego wyniku finansowego w kolejnych latach i przekazywanie go na fundusz zapasowy.
2. Budowa funduszu zapasowego w celu zmniejszenia udziału funduszu udziałowego w funduszach ogółem.
3. Działania Banku nie powodujące wzrostu udziału funduszu udziałowego w funduszach własnych.

Raportowanie ryzyka biznesowego

Zgodnie z Regulaminem funkcjonowania systemu informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Garwolinie Zarząd otrzymuje kwartalnie analizę, którą wykonuje Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz, Rada Nadzorcza oraz Komitet Audytu otrzymuje również kwartalnie.

XIII. Ekspozycja na ryzyko operacyjne

1. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego obliczany jest przez Bank metodą wskaźnika bazowego (art. 315-316 Rozporządzenia). Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego na dzień 31.12.2019 r wynosi 1497 tys zł.
2. Straty z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego - zdarzenia ryzyka operacyjnego zarejestrowane w rejestrze zdarzeń ryzyka operacyjnego w 2019 roku obejmujące straty bezpośrednie i pośrednie podane są w poniższej tabeli.

Tabela 18. Straty bezpośrednie i pośrednie z tytułu ryzyka operacyjnego

Lp.	Klasa zdarzeń	Wartość
1	Oszustwa wewnętrzne	0
2	Oszustwa zewnętrzne	3922,45
3	Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	21301,31
4	Klienci, produkty i praktyki operacyjne	0
5	Szkody związane z aktywami rzeczowymi	0
6	Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	50977,33
7	Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	47035,05

3. Występowanie istotnych zdarzeń ryzyka operacyjnego jest raportowane Zarządowi, który podejmuje odpowiednie decyzje.
4. Bank realizuje proces zarządzania ryzykiem operacyjnym, w ramach tego procesu identyfikuje się zdarzenia ryzyka operacyjnego i dokonuje się ewidencjonowania i analizy przyczyn występowania zdarzeń związanych z ryzykiem operacyjnym.
W przypadku konieczności podejmowane są działania ograniczające ryzyko obejmujące zmianę procesów wewnętrznych banku, organizacji wewnętrznej, sposobu dokonywania kontroli wewnętrznej, a także organizacja odpowiednich szkoleń dla pracowników.
W celu dokonywania rejestracji zdarzeń operacyjnych w centralnej bazie zdarzeń operacyjnych

modułu RIRO systemu Novum Bank Enterprise stosowany jest podział na następujące linie biznesowe: bankowość komercyjna, bankowość detaliczna, płatności i rozliczenia.

XIV. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym art.447

Bank stosuje zasady (politykę) rachunkowości, w tym metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalenia przychodów i kosztów, zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r poz. 330, z późn. zmianami) oraz Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 01 października 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku poz. 329), w tym: zasady ujmowania w kapitale własnym skutków wyceny pozycji bilansowych.

Tabela 19 Papiery wartościowe w aktywach bilansu:

L.p.	Nazwa instrumentu finansowego	Wartość godziwa w tys. zł	Wartość bilansowa na dzień 31-12-2019 r. w tys. .zł.
1.	Akcje Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.	2.242,98	2.242,98
2.	Udziały TUW	0,2	0,2
3.	Udziały mniejszościowe w pozostałych jednostkach	5,00	5,00

Zakupione akcje BPS S.A. mają charakter wyłącznie strategiczny- wynikający z uczestnictwa Banku w zrzeszeniu BPS. Na dzień bilansowy w. w. akcje i udziały zostały wycenione według ceny nabycia zgodnie z par.36 ust.3 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 01 października 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków. Na dzień 31.12.2019r Bank nie posiada papierów kapitałowych do zbycia.

W 2019 roku w Banku nie było zrealizowanych zysków lub strat ze sprzedaży i likwidacji w ujęciu skumulowanym w zakresie ekspozycji nieuwzględnionych w portfelu handlowym.

Nie wystąpiły również niezrealizowane zyski lub straty z aktualizacji wyceny.

XV. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej odbywa się na podstawie przyjętych Zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Garwolinie. Pomiar ryzyka obejmuje wszystkie oprocentowane pozycje zarządzane przez jednostki Banku i ma charakter skonsolidowany. Bank narażony jest na ryzyko przeszacowania i bazowe z uwagi, że w największym stopniu wpływa ono na poziom zmian wyniku odsetkowego. Pomiar ryzyka odbywa się za pomocą metody luki poprzez porównanie wielkości aktywów Banku przeliczanych w danym przedziale czasowym z wartością pasywów przeliczanych w tym samym przedziale czasowym, w podziale na poszczególne stopy referencyjne i wyliczaniu zmian wyniku odsetkowego w przyjętych okresach, na podstawie założonych zmian stóp procentowych. Szczegółowe zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej opisano w procedurze Zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Garwolinie.” Pomiar ryzyka stopy procentowej rozszerzono o nadzorcze testy warunków skrajnych (6 scenariuszy). Zmianę wartości ekonomicznej banku przedstawiono w poniższej tabeli.

	Data analizy:	2019-12-31			
	Kapitał podstawowy Tier 1	25 618,00			
	Fundusze własne	25 618,00			
	EVE	Zmiana EVE	Zmiana EVE do K. podst Tier 1	Limit	Wykorzystanie limitu*
Scenariusz bazowy (brak zmian stóp)	13 205,23				
I szok równoległy wzrost	12 965,70	- 239,52	0,93%	13,50%	6,93%
II szok równoległy spadek	13 087,68	- 117,55	0,46%	13,50%	3,40%
III gwałtowniejszy szok (spadek stóp krótkoterminowych i wzrost stóp długoterminowych)	12 487,03	- 718,20	2,80%	13,50%	20,77%
IV bardziej umiarkowany szok (wzrost stóp krótkoterminowych i spadek stóp długoterminowych)	13 730,98	525,76	2,05%	13,50%	0,00%
V wzrost szoku dla stóp krótkoterminowy	13 548,48	343,26	1,34%	13,50%	0,00%
VI spadek szoku dla stóp krótkoterminowy	12 630,45	- 574,78	2,24%	13,50%	16,62%

Wpływ szokowej zmiany spadku stóp procentowych o 200 pb na dzień 31.12.2019 r spowodowałyby szacunkową zmianę wyniku odsetkowego o 4996,1 tys zł.

XVI. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Bank nie posiadał ekspozycji na pozycje sekurytyzacyjne

XVII. Polityka w zakresie wynagrodzeń

„Polityka zmiennych składników osób zajmujących stanowiska kierownicze” została odwołana i zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach – Zarząd przyjął w listopadzie 2017r. następujące regulacje wewnętrzne:

1. „Polityka identyfikowania kluczowych funkcji oraz powoływania i odwoływania osób pełniących kluczowe funkcje w Banku Spółdzielczym w Garwolinie”,
2. „Polityka wynagradzania członków Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Garwolinie”,
3. „Polityka wynagrodzeń w Banku Spółdzielczym w Garwolinie”.

Celem opracowania i wdrożenia „Polityki wynagrodzeń” jest określenie zasad wynagradzania i wypłaty wynagrodzeń dla osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Garwolinie. „Polityka wynagrodzeń członków Rady Nadzorczej” określa zasady ustalania, wypłacania i monitorowania wynagrodzeń członków Rady Nadzorczej.

Celem „Polityki identyfikowania kluczowych funkcji oraz powoływania i odwoływania osób pełniących kluczowe funkcje w banku jest określenie kwalifikacji, które muszą spełnić osoby starające się o kluczowe funkcje w banku.

1. Z uwagi na skalę działalności Banku nie powoływano komisji/komitetu ds. wynagrodzeń. Bank nie korzystał z konsultanta zewnętrznego w zakresie ustalania polityki w zakresie wynagrodzeń.
2. Wynagrodzenia osób objętych polityką wynagrodzeń (Polityką wynagrodzeń) są zależne od: pozytywnej oceny efektów pracy za trzyletni okres oceny. Ocena efektów pracy obejmuje następujące wskaźniki:
  - 1) zysk brutto,
  - 2) zysk netto,
  - 3) zwrot z kapitału własnego (ROE),
  - 4) jakość portfela kredytowego.
3. Ocenie podlega z uwzględnieniem zewnętrznych czynników makroekonomicznych stopień wykonania wymienionych wskaźników w odniesieniu do planu finansowego w poszczególnych latach podlegających ocenie oraz w stosunku do założeń przyjętych w Strategii Banku za dany okres.
4. Stosunek stałych składników wynagrodzenia do składników zmiennych, ustalony zgodnie z art. 94 ust. 1 lit. g) dyrektywy 36/2013 – zmienne składniki wynagrodzeń wypłacane są w 60% w formie pieniężnej, niezwłocznie po ich przyznaniu, natomiast wypłata pozostałej części – 40% odroczonego wynagrodzenia zostaje zdeponowana na indywidualnym koncie pracownika.

5. Bank nie stosuje polityki odraczania płatności i wynagrodzenia w postaci nabywania uprawnień do papierów wartościowych, a także innych świadczeń niepieniężnych.
6. Zagregowane informacje ilościowe na temat wynagrodzeń, z podziałem na kadrę kierowniczą wyższego szczebla i pracowników, których działania mają istotny wpływ na profil ryzyka.

Tabela 20 Informacja o wynagrodzeniach w 2019r.

	Zarząd i Główny Księgowy	Inne osoby istotnie wpływające na ryzyko	Razem
Wynagrodzenie stałe	619,03 tys. zł.		619,03 tys. zł.
Wynagrodzenie zmienne	55,03 tys. zł		55,03 tys. zł.
Liczba osób uzyskujących odprawy	-		-
Wartość odpraw	-		-
Najwyższa wypłata odprawy	-		-

7. Liczba osób, które otrzymały wynagrodzenie w wysokości co najmniej 1 mln EUR w danym roku obrachunkowym: dla wynagrodzeń w przedziale między 1 mln EUR a 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 500 000 EUR, a dla wynagrodzeń wyższych niż 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 1 mln EUR .

Nie dotyczy

XVIII. Dźwignia finansowa

- 1 Wskaźnik dźwigni finansowej- dźwignia finansowa oznacza względną w stosunku do funduszy własnych Banku-wielkość posiadanych przez Bank aktywów, zobowiązań pozabilansowych oraz zobowiązań warunkowych dotyczących płatności lub dostawy z uwzględnieniem zobowiązań z tytułu otrzymanych środków finansowych, zaciągniętych zobowiązań , umów dotyczących instrumentów pochodnych lub umów udzielonych z przyrzeczeniem odkupu, lecz z wyjątkiem zobowiązań, które można wyegzekwować wyłącznie w przypadku likwidacji Banku.
Ryzyko nadmiernej dźwigni materializuje się poprzez niedopasowanie skali działalności i struktury źródeł finansowania oraz niedostateczne wyposażenie Banku w fundusze własne.
2. Wskaźnik dźwigni jest liczony zgodnie z artykułem 429 Rozporządzenie CRR (zmienionym Rozporządzeniem 2016/428 UE) tj. jako miara kapitału TIER I podzielona przez miarę ekspozycji całkowitej i wyraża wskaźnik jako wartość procentową Bank oblicza wskaźnik dźwigni w sprawozdawczym dniu odniesienia. Wskaźnik dźwigni jest kalkulowany zarówno w odniesieniu do kapitału TIER I , jak i według definicji przejściowej kapitału TIER I.
3. Na dzień 31-12-2019r wskaźnik dźwigni finansowej wynosił::
  - dla w pełni wprowadzonej definicji- 6,8%
  - dla definicji przejściowej- 6,8 %

XIX. Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Bank nie stosował wewnętrznych ratingów w odniesieniu do ryzyka kredytowego.

XX. Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego

1. **Bank Spółdzielczy w Garwolinie nie stosuje kompensowania pozycji bilansowych i pozabilansowych**
2. **W Banku Spółdzielczym w Garwolinie obowiązują następujące regulacje dotyczące wyceny zabezpieczeń i zarządzania nimi:**

- a) „Instrukcja Prawnych Form Zabezpieczenia Wierzytelności w Banku Spółdzielczym w Garwolinie”,
- b) „Zasady klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych w Banku Spółdzielczym w Garwolinie”,
- c) „Procedura monitoringu klientów instytucjonalnych w Banku Spółdzielczym w Garwolinie”
- d) „Instrukcja monitoringu zabezpieczeń w Banku Spółdzielczym w Garwolinie”.

Zasady i procedury dotyczące wyceny zabezpieczeń i zarządzania nimi

Wartość przyjmowanego przez Bank zabezpieczenia uzależniona jest od:

- 1) oceny zdolności kredytowej wnioskodawcy w przypadku kredytowania osób fizycznych;
- 2) grupy ryzyka w przypadku kredytowania działalności gospodarczej, chyba, że odrębne uregulowania wewnętrzne Banku stanowią inaczej.

Bank ustalając formę zabezpieczenia analizuje każdorazowo realną możliwość zaspokojenia roszczeń Banku z ustanowionego zabezpieczenia w możliwie najkrótszym czasie z przyjętego zabezpieczenia ponadto analizuje płynność zabezpieczenia, istniejące już obciążenia, możliwość pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw celowych na należności Banku. Wartość przyjętego zabezpieczenia po korekcie wskaźnikami w stosunku do kwoty wnioskowanego kredytu wyznacza skorygowany wskaźnik zabezpieczenia. Wysokość skorygowanego wskaźnika zabezpieczenia powinna kształtować się na poziomie adekwatnym do ponoszonego ryzyka tj. przypisanym do danej klasy ryzyka wnioskodawcy wyznaczonej w trakcie analizy kredytowej.

Stosowane przez Bank kryteria płynności:

- najbardziej płynnymi zabezpieczeniami to te, które pozwalają na szybką egzekucję, np. kaucja, blokada środków,
- kiedy zabezpieczeniem są aktywa trwałe muszą być łatwo zbywalne (płynne), np.: środki transportu, maszyny i urządzenia powszechnie stosowane,
- Bank stara się nie przyjmować zabezpieczeń w postaci trudno zbywalnych (niepłynnych) aktywów np. specjalistyczny sprzęt, specjalistyczne linie technologiczne.

Zasady i procedury dotyczące wycen nieruchomości:

Bank akceptuje jako zabezpieczenie kredytów nieruchomości mieszkalne, komercyjne i pozostałe.

W przypadku kredytów na zakup nieruchomości mieszkalnej na rynku wtórnym jest wymagany operat szacunkowy, który podlega weryfikacji w formie indywidualnego raportu oceny wartości nieruchomości, za wartość zabezpieczenia przyjmuje się wartość rynkową z operatu szacunkowego, o ile metryki produktowe nie stanowią inaczej.

W przypadku kredytów na zakup nieruchomości mieszkalnej na rynku pierwotnym za wartość zabezpieczenia przyjmuje się cenę wskazaną w umowie rezerwacyjnej, przedwstępnej z deweloperem lub spółdzielnią mieszkaniową, która została zawarta nie wcześniej niż 24 miesiące przed datą złożenia wniosku kredytowego.

W celu ustalenia aktualnej wartości inwestycji w trakcie realizacji w przypadku kredytów uruchamianych w transzach, a zabezpieczeniem kredytu jest nieruchomość w budowie, wymagana jest opinia dotycząca zaawansowania wykonanych prac budowlanych,

W przypadku, gdy zabezpieczeniem ekspozycji kredytowej, ma być hipoteka na nieruchomości komercyjnej i pozostałej, wskazane jest określenie wartości rynkowej nieruchomości, w formie operatu szacunkowego, dokonane przez rzeczoznawcę majątkowego.

Wycena dokonana przez rzeczoznawcę majątkowego podlega indywidualnej ocenie wartości nieruchomości, w której pracownik przeprowadza analizę formalną, podejście wyceny, wymagane załączniki, analizę stanu prawnego, analizę merytoryczną, zasadność i wiarygodność przyjętych założeń, ich zgodności z praktyką i danym rynkowymi przez pracownika Banku, ponadto pracownik ocenia analizę rynku nieruchomości z wykorzystaniem bazy danych AMRON.

Pracownik Banku ma obowiązek sprawdzić, czy przyjęta metoda wyceny została dostosowana do rodzaju nieruchomości, dokonać niezależnego sprawdzenia stanu prawnego nieruchomości (m.in. w oparciu o odpis księgi wieczystej i wypis z rejestru gruntów), ze szczególnym uwzględnieniem praw obciążających nieruchomość, w tym obciążeń hipotecznych oraz przeznaczenia nieruchomości w planie zagospodarowania przestrzennego.

Jeżeli łączna kwota zabezpieczonych wierzytelności na danej nieruchomości nie przekracza 250.000,00 zł oraz szczegółowe regulację nie wymagają wyceny rzeczoznawcy, dopuszczalne jest ustalenie wartości nieruchomości na podstawie:

- aktualnej polisy ubezpieczeniowej budynków znajdujących się na nieruchomości, pod warunkiem, że nie została zawarta na potrzeby aktualnie zabezpieczanej wierzytelności, lub
- danych z GUS - w przypadku gruntów rolnych, lub
- cen rynkowych lub danych z GUS lub aktu zakupu – w przypadku działek niezabudowanych.

3. Opis głównych rodzajów zabezpieczeń przyjętych przez instytucję;

W Banku stosuje się w szczególności następujące formy zabezpieczenia:

- 1) weksel in blanco;
- 2) depozyt bankowy;
- 3) kaucja pieniężna;
- 4) blokada środków pieniężnych na rachunku bankowym;
- 5) pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem bankowym;
- 6) poręczenie według prawa cywilnego;
- 7) poręczenie wekslowe;
- 8) gwarancja;
- 9) przelew wierzytelności na zabezpieczenie;
- 10) cesja praw z umów ubezpieczenia;
- 11) przewłaszczenie na zabezpieczenie rzeczy oznaczonych co do gatunku/przeniesienie własności;
- 12) przewłaszczenie na zabezpieczenie rzeczy oznaczonych co do tożsamości/ przeniesienie własności;
- 13) zastaw rejestrowy;
- 14) zastaw zwykły;
- 15) zastaw finansowy;
- 16) hipoteka;
- 17) hipoteka przymusowa;
- 18) oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie art. 777 Kodeksu postępowania cywilnego złożone w formie aktu notarialnego,
- 19) przystąpienie do długu;
- 20) przejęcie długu;
- 21) ubezpieczenie kredytu;

4. Główne rodzaje gwarantów i kontrahentów kredytowych instrumentów pochodnych oraz ich wiarygodność kredytową;

Bank Spółdzielczy w Garwolinie nie dokonuje transakcji na instrumentach pochodnych.

5. Informacje na temat koncentracji ryzyka rynkowego lub kredytowego w ramach podjętych działań w zakresie ograniczenia ryzyka kredytowego

Ryzyko koncentracji kredytowej jest rozumiane w Banku jako zagrożenie wynikające z nadmiernych koncentracji z tytułu ekspozycji wobec poszczególnych klientów, grup powiązanych klientów, klientów działających w tym samym sektorze gospodarki, regionie geograficznym, prowadzących tę samą działalność lub dokonujących obrotu tymi samymi towarami, podmiotów należących do grupy kapitałowej banku (zarówno w ujęciu transgranicznym, jak i krajowym), ekspozycji denominowanych w tej samej walucie lub indeksowanych do tej samej waluty, z tytułu stosowanych technik ograniczenia ryzyka kredytowego oraz dużych pośrednich ekspozycji kredytowych, takich jak pojedynczy wystawca zabezpieczenia, charakteryzujących się potencjałem do generowania strat na tyle dużych, by zagrozić kondycji finansowej banku lub zdolności do prowadzenia podstawowej działalności lub doprowadzić do istotnej zmiany profilu ryzyka banku; Pomiar ryzyka kredytowego z uwzględnieniem ryzyka koncentracji oraz ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych obejmuje:

- 1) Ustalenie jakości należności na podstawie następujących kryteriów:

- a) struktury jakościowej aktywów banku, a w szczególności portfela kredytowego: udział należności zagrożonych w łącznej kwocie należności wg wartości nominalnej oraz struktura należności zagrożonych,
- b) stopień zabezpieczenia aktywów,
- c) identyfikacja należności, które w przeszłości przynosiły Bankowi ponadprzeciętne straty;
- 2) Określenie dywersyfikacji należności, w tym wielkości pojedynczych zaangażowań:
  - a) dywersyfikacja aktywów - struktura podmiotowa, produktowa, poziom znaczących zaangażowań oraz koncentracja branżowa,
  - b) kredyty udzielone osobom „wewnętrznym”, członkom Rady Nadzorczej, Zarządu oraz pracownikom Banku;
- 3) Ocena adekwatności rezerw:
  - a) wielkość rezerw celowych odnoszących się do poszczególnych klas ryzyka, niezbędnych do pokrycia ewentualnych strat,
  - b) poziom rezerwy na ryzyko ogólne w odniesieniu do portfela należności i zmian w obciążeniu portfela ryzykiem;
- 4) Ocena windykacji należności:
  - a) poziom odzyskanych należności zagrożonych (rozwiązanych rezerw), czy to w wyniku spłaty, czy też poprawy zabezpieczenia, wskazujący na sposób zarządzania trudnymi kredytami (np. poprzez właściwą restrukturyzację),
  - b) kwoty kredytów zrestrukturyzowanych oraz odnowionych lub aneksowanych (nieuzasadnione odnawianie lub aneksowanie kredytów może świadczyć o chęci ukrycia należności zagrożonych i uniknięcia konieczności tworzenia rezerw celowych);
- 5) Uwarunkowania gospodarcze, ogólnokrajowe i lokalne oraz ich wpływ na jakość portfela kredytowego Banku, a przez to na konieczność dokonywania odpisów na rezerwy celowe;

Zarządzanie ryzykiem kredytowym z uwzględnieniem ryzyka koncentracji w odniesieniu do portfela kredytowego w Banku Spółdzielczym w Garwolinie jest uregulowane w „*Polityce zarządzania ryzykiem kredytowym z uwzględnieniem ryzyka koncentracji oraz ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych w Banku Spółdzielczym w Garwolinie*”.

XXI. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Bank nie stosował zaawansowanych metod w pomiarze ryzyka operacyjnego.

XXII. Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Bank nie stosował wewnętrznych modeli w pomiarze ryzyka rynkowego.

XXIII Cele Systemu Kontroli Wewnętrznej

1. W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, który jest dostosowany do struktury organizacyjnej, wielkości i profilu ryzyka, w sposób trwały i spójny wkomponowany w funkcjonowanie Banku jako całości oraz stanowi podstawę bezpiecznego i stabilnego prowadzenia działalności.
2. System kontroli wewnętrznej funkcjonuje w sposób zapewniający osiągnięcie celów, o których mowa w ust 3.
3. Celem ogólnym systemu kontroli wewnętrznej jest zapewnienie:
  - 1) skuteczności i efektywności działania Banku,
  - 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
  - 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
  - 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.
4. Wymagany poziom realizacji celów Banku, o których mowa w ust. 3 wynika z:
  - a) przepisów prawa, w tym norm nadzorczych i standardów rynkowych,

- b) dobrych praktyk i norm etycznych,
  - c) strategii działania Banku i obowiązującego na dany rok planu ekonomiczno finansowego Banku,
  - d) założonego poziomu apetytu na ryzyko.
5. Realizację celów systemu kontroli wewnętrznej zapewniają:
- 1) organizacja systemu kontroli wewnętrznej,
  - 2) mechanizmy kontroli,
  - 3) szacowanie ryzyka nieosiągnięcia celów zapewniających:
    - a) prawidłowość procedur administracyjnych i księgowych a także sprawozdawczości finansowej oraz rzetelnego raportowania wewnętrznego i zewnętrznego,
    - b) zgodność działania z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi oraz z uwzględnieniem rekomendacji nadzorczych.

XXIV Informacja w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych zgodnie z wytycznymi EBA/GL/2018/10 z dnia 17.12.2018 r.

1. Bank ekspozycje za restrukturyzowaną uznaje należności, w odniesieniu do których podjęto działania restrukturyzacyjne. Działania takie mogą być następujące:
  - b) zmiany dotychczasowych warunków umowy, z których dłużnik nie może się wywiązać z powodu trudności finansowych, prowadzących do niedostatecznej zdolności do obsługi długu, a która to amina nie miałaby miejsca, jeżeli dłużnik nie doświadczałby trudności finansowych,
  - c) całkowitego lub częściowego refinansowania zagrożonej umowy, które nie miałby miejsca, gdyby dłużnik nie doświadczał trudności finansowych. Refinansowanie oznacza udzielenie kredytu w celu zapewnienia całkowitej lub częściowej spłaty innych umów kredytowych, z których dłużnik nie jest w stanie się wywiązać na dotychczasowych warunkach.
  - d) Zmianę umowy obejmującą całkowite lub częściowe umorzenie długu skutkującą spisaniem z bilansu.
2. Bank za ekspozycje nieobsługiwane uznaje ekspozycje, które spełniają dowolne z poniższych kryteriów:
  - a) przeterminowanie istotnej ekspozycji o ponad 90 dni,
  - b) małe prawdopodobieństwo wywiązania się w całości przez dłużnika ze swoich zobowiązań kredytowych bez konieczności realizacji zabezpieczenia, niezależnie od istnienia przeterminowanych kwot lub liczby dni przeterminowania.
 Dodatkowo ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania (zgodnie z art. 178 CRR) oraz ekspozycje ze stwierdzoną utratą wartości (należności zagrożone) również stanowią należności nieobsługiwane.
3. Bank za należności ze stwierdzoną utratą wartości uznaje ekspozycje kredytowe zakwalifikowane do grupy zagrożonych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz.U.2015.2066 j.t.).
4. Tabela nr 21 przedstawia należności zagrożone w Banku w podziale na należności normalne i zagrożone.
5. Bank zgodnie z Wytycznymi EBA/GL/2018/10 z dnia 17.12.2018 r. przedstawia informację dotyczących ekspozycji nieobsługiwanych, ekspozycji restrukturyzowanych i aktywów przejętych w drodze postępowania egzekucyjnego. Dane zostały zaprezentowane odpowiednio w tabelach 22, 23, 24 i 25.

Tabela 21 Ekspozycje zagrożone i objęte restrukturyzacją dane tys. w zł.

		a)	b)	c)	d)	e)	f)	g)	h)	i)	j)	k)	l)	m)
		Wartości bilansowe brutto ekspozycji normalnych i zagrożonych							Skumulowana utrata wartości				Otrzymane zabezpieczenia i gwarancje finansowe	
		W tym normalne			W tym zagrożone				Dla ekspozycji normalnych		Dla ekspozycji zagrożonych		Dla ekspozycji zagrożonych	W tym ekspozycje objęte restrukturyzacją
			W tym normalne ale przeterminowane >30 dni ale < 90 dni	W tym normalne objęte restrukturyzacją		Ekspozycje niewykonania zobowiązania	Ekspozycje o utraconej wartości	W tym ekspozycje objęte restrukturyzacją		W tym objęte restrukturyzacją		W tym objęte restrukturyzacją		
010	Dłużne papiery wartościowe	193 184,08												
020	Kredyty i zaliczki	162 475,08				3134,18	866,08	299,12		1 291,93	429,97			
	Przedsiębiorstwa	7634,00			862,60	862,6	862,6		0,94		172,54			
	Gospodarstwa domowe	134 066,06	49,58		2271,55	2271,55	2271,55	866,08	298,18		1119,36	429,97		
	Instytucje niekomercyjne	1 048,22			0,03	0,03	0,03				0,03			
	Instytucje rządowe i samorządowe	19 726,80												
030	Ekspozycje pozabilansowe	14 769,39												

Tabela 22 Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych dane tys. w zł.

		Wartość bilansowa brutto/ kwota nominalna ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacji				Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw		Zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu ekspozycji restrukturyzowanych	
		Obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane	Nieobsługiwane ekspozycje restrukturyzowane		Obsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych	Nieobsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych		W tym zabezpieczenia i gwarancje finansowe otrzymane z powodu nieobsługiwanych ekspozycji wobec których zastosowano środki restrukturyzacyjne	
			W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	W tym ekspozycje dotknięte utratą wartości					
1	Kredyty i pożyczki								
2	Banki centralne								
3	instytucje rządowe								
4	Instytucje kredytowe								
5	Inne instytucje finansowe								
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe								
7	Gospodarstwa domowe		866,08	866,08	866,08		429,97		
8	Dłużne papiery wartościowe								
9	Udzielone zobowiązania do udzielenia pożyczki								
10	Łącznie		866,08	866,08	866,08		429,97		

Tabela 23 Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania dane tys. w zł.

		Wartość bilansowa brutto									
		Ekspozycje obsługiwane			Ekspozycje nieobsługiwane						
			Nieprzeterminowane lub przeterminowane na <30 dni	Przeterminowane >30 dni <90 dni		Małe prawdopodobieństwo spłaty ekspozycji nieprzeterminowanych albo przeterminowanych <90 dni	Przeterminowane >90 dni <180 dni	Przeterminowane > 180 dni < 1 rok	Przeterminowane >1 < 5 lat	Przeterminowane powyżej 5 lat	W tym ekspozycji, których dotyczy niewykonanie zobowiązania
1	Kredyty i zaliczki	162 407,18	161 758,76	648,42	3 201,85	2 430,18	246,14	48,69	401,72	75,12	3 201,85
2	Banki centralne	-			0						
3	Institucje rządowe i samorządowe	19 726,80	19 726,80		0						
4	Institucje kredytowe	-			0						
5	Inne instytucje finansowe	-			0						
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	7 633,99	7 633,99		862,603	862,603					
7	w tym MIS	7 633,99	7 633,99		0						
8	Gospodarstwa domowe	135 046,39	134 397,97	648,42	2339,242	1567,577	246,136	48,685	401,723	75,121	3201,845
9	Dłużne papiery wartościowe	193 184,09	193 184,09		0						
10	Banki centralne	76 643,69	76 643,69		0						
11	Institucje rządowe i samorządowe	34 915,36	34 915,36		0						
12	Institucje kredytowe	79 257,06	79 257,06		0						
13	Inne instytucje finansowe	-			0						

14	Przedsiębiorstwa niefinansowe	-			0									
15	Ekspozycje pozabilansowe	14 769,39	14 769,39		0									
16	Banki centralne	-			0									

Tabela 24 Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy

		Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna						Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw						Skumulowane odpisania częściowe	Otrzymane zabezpieczenia i gwarancje finansowe	
		Ekspozycje obsługiwane			Ekspozycje nieobsługiwane			Ekspozycje obsługiwane - skumulowane utrata wartości i rezerwy			Ekspozycje nieobsługiwane - skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z powodu ryzyka kredytowego i rezerw				Z tytułu ekspozycji obsługiwanych	Z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych
			w tym etap 1	w tym etap 2		w tym etap 2	w tym etap 3		w tym etap 1	w tym etap 2		w tym etap 2	w tym etap 3			
1	Kredyty i zaliczki	162 407,41	0	0	3 201,85	0	0	298,102	0	0	1292,948	0	0	0	0	0
2	Banki centralne															
3	Institucje rządowe i samorządowe	19 726,80														
4	Institucje kredytowe															
5	Inne instytucje finansowe															
6	Przedsiębiorstwa finansowe	7 634,00			862,60			0,937			172,542					
7	w tym MIS	7 634,00			862,60			0,937			172,542					

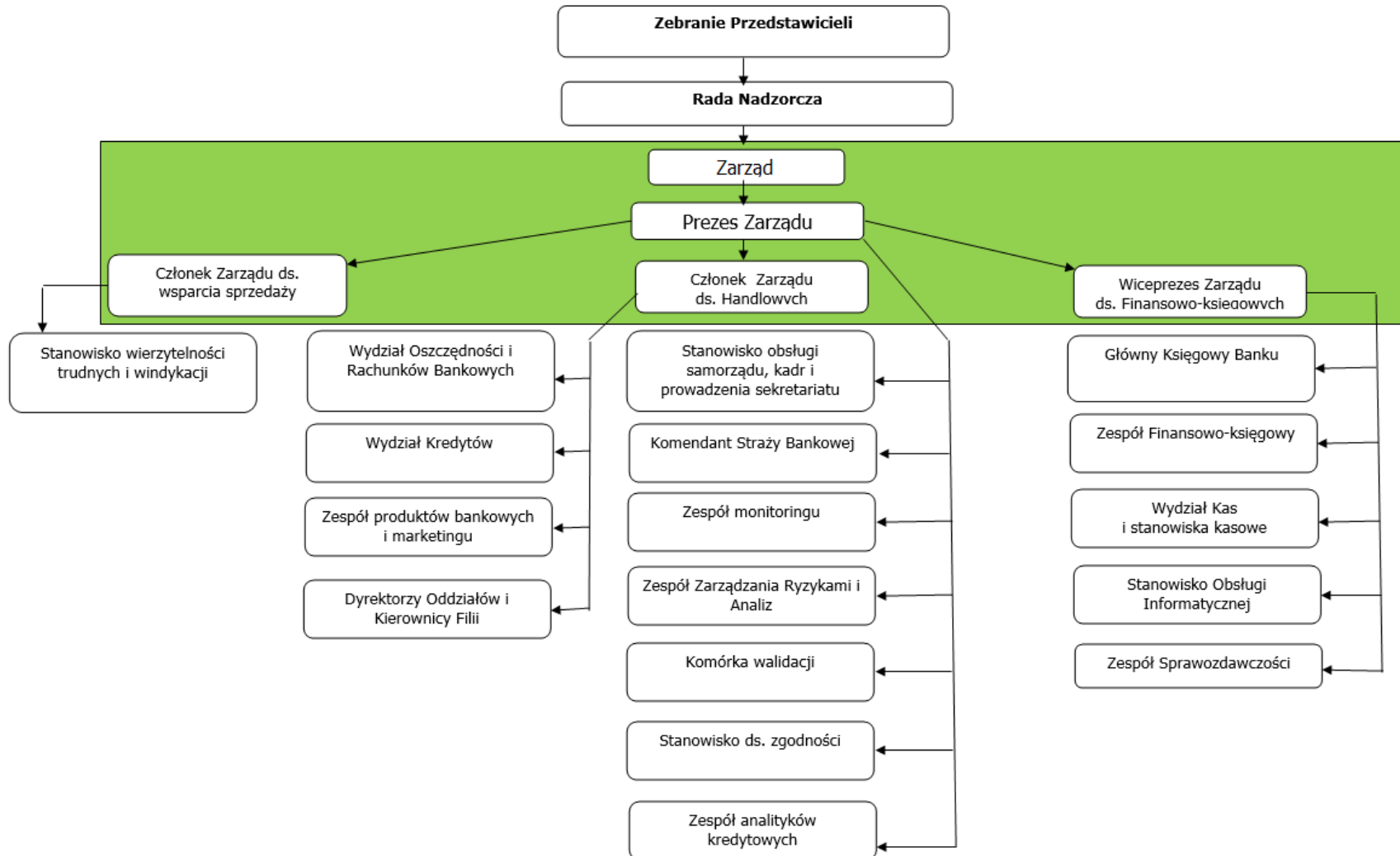
8	Gospodarstwa domowe	135 046,61			2 339,24			297,165			1120,406					
9	Dłużne papiery wartościowe	193 184,09	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Banki centralne	76 643,69														
11	Institucje rządowe i samorządowe	34 915,36														
12	Institucje kredytowe	79 257,06														
13	Inne instytucje finansowe															
14	Przedsiębiorstwa niefinansowe															
15	Ekspozycje pozabilansowe	14 769,39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Banki centralne															
17	Institucje rządowe															
18	Institucje kredytowe															
19	Inne instytucje finansowe															
20	Przedsiębiorstwa finansowe	6 680,99														
21	Gospodarstwa domowe	8 088,39														
22	Łącznie	370 360,89			3 201,85			298,10			1 292,95	-		-	-	-

Tabela 25 zabezpieczenia uzyskanego przez przejęcie

		a	b
		Zabezpieczenie uzyskane	
		Wartość w momencie początkowego ujęcia	Skumulowane ujemne zmiany
1	Rzeczowe aktywa trwałe		
2	Inne niż rzeczowe aktywa trwałe		
3	Nieruchomości mieszkalne		
4	Nieruchomości komercyjne		
5	Ruchomości (samochody, środki transportu)		
6	Kapitały własne		
7	Pozostałe		
8	Łącznie	0	0

Schemat organizacyjny Banku

Zał. nr 1

Załącznik nr 2

Oświadczenie Zarządu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Garwolinie niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w Ujawnieniu są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

	Data	Imię i nazwisko	Stanowisko
1.	30.07.2020r.	Roman Odalski	Prezes Zarządu
2.	30.07.2020r.	Alicja Kęckiewicz	Wiceprezes Zarządu
3.	30.07.2020r.	Ryszard Samson	Członek Zarządu
4.	30.07.2020r.	Krzysztof Mirończuk	Członek Zarządu

a) Informacja na temat profilu ryzyka

1. W 2019 roku Bank Spółdzielczy w Garwolinie prowadził działalność w następujących placówkach:

- Centrala w Garwolinie,
- Filia w Górznie,
- Filia w Miastkowie Kościelnym,
- Filia w Pilawie,
- Filia w Trojanowie,
- Filia w Borowiu,
- Oddział w Wildze,
- Oddział w Żelechowie,
- Filia w Parysowie.

Z dniem 21 grudnia 2018 r. (Uchwała Zarządu nr 47/2018r.) Zarząd wprowadził nowy regulamin organizacyjny. Zgodnie z tym regulaminem 5 Oddziałów Banku zostało zmienione na Filie.

Bank dokonuje cyklicznej oceny istotności ryzyka obciążającego jego działalność. Ocena istotności ryzyk odbywa się zgodnie z przepisami rangi ustawowej i rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego I Rady(UE) nr 575/2013 oraz przyjętymi przez Bank regulacjami wewnętrznymi.

Ryzyka uznane przez Bank za istotne oraz ryzyka nieistotne, a mogące potencjalnie wpłynąć na sytuację Banku w kategoriach ekonomicznych, podlegają ocenie w procesie szacowania kapitału wewnętrznego. Za ryzyka istotne Bank uznał :

- a) ryzyko kredytowe (w tym koncentracji),
- b) ryzyko płynności,
- c) w ramach ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej:
  - a. ryzyko przeszacowania,
  - b. ryzyko bazowe,
- d) ryzyko operacyjne,
- e) ryzyko biznesowe,
- f) ryzyko modeli,
- g) ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej,
- h) ryzyko braku zgodności.

Profil ryzyka banku obejmuje istotne ryzyka, które są objęte wymogiem obliczania kapitału regulacyjnego o których mowa w przepisach rangi ustawowej i w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 oraz ryzyka dla których bank wyznacza wartości graniczne(limity), których przekroczenie wymaga odpowiedniej reakcji Banku.

W strukturze organizacyjnej Banku funkcjonują komórki organizacyjne Banku, które na dzień 31.12.2019 roku obejmowały swoim zakresem działania monitorowanie w/w ryzyk.

b) Podstawowe wskaźniki finansowe Banku

Stan na dzień 31.12.2019 roku

Najważniejsze wskaźniki	Poziom wskaźnika
ROE netto (relacja zysku netto do średniego kapitału podstawowego)	9,9%

ROA netto (relacja zysku netto do średnich aktywów)	0,7%
Marża odsetkowa (relacja wyniku z odsetek do średnich aktywów)	2,5%
Koszty/Przychody (relacja sumy kosztów działania i amortyzacji do sumy wyniku z działalności bankowej oraz pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych)	72,27%
Kredyty/ depozyty (relacja kredytów i pożyczek udzielonych klientom do depozytów klientów)	48,45%
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	15,36%
Współczynnik kapitału Tier I	15,36%
Łączny współczynnik kapitałowy	15,36%
Wskaźnik dźwigni finansowej	6,8%
Współczynnik kapitałowy ryzyka	14,81%
Wskaźnik pokrycia należności zagrożonych rezerwami celowymi i odpisami	41,22%
Wskaźnik kredytów zagrożonych (relacja kredytów zagrożonych do sumy kredytów)	1,84%
Wskaźnik NPL	1,31%
Wskaźnik TEXAS	10,91%
Wskaźnik NPE	0,89%